DIARI CATALA
DE
Avisos, Noticies y Anuncis

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona { Edició vespre	1	ptes. mes
Barcelona { Edició matí	1	» »
Espanya	4'50	ptes. trim.
Unió postal	9	» »
Paquet de 30 números	90	cèntims

La Veu de Catalunya

5 cent.

Redacció y Administració:
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entresso
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMPTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184

Anuncis, esqueles, comunicats, y reclams a preus convencionals. Pera l'edició del vespre s'admeten esqueles mortuories fins a les sis de la tarda. Pera l'edició del matí, fins a les tres de la matinada.

Any XXIII núm. 5,019 — Barcelona: Dissapte 3 de maig de 1913 — Edició del VESPRE

SANT DEL DIA: Sants La Invenció de la Santa Creu.

Sant de demà: St. Silvà, b. i comps., mrs.—**Quaranta hores**: A la iglesia de Ntra. Sra. dels Angels de RR. de St. Domingo.— **Hores d'Exposició**: De les sis del matí a dos quarts de vuit de la tarda.—**Demà**: A la mateixa iglesia.—**Cort de María**: Ntra. Sra. de la Providencia, al Pi, privileg.—**Demà**: Ntra. Sra. dels Dolors, al Bonsuccés.— **Missa d'avui**: La Invenció de la Santa Creu; color vermell.— **La de demà**: Infra-octava de la Ascenció, color blanc.—**Adoració nocturna**: Demà, Torn de Sant Francesc d'Assís.

Observatori Meteorológic de la Universitat.—Director: E. Alcobé.—2 de maig

HORES D'OBSERVACIÓ: 9 matí i 4 tarda.—Baròmetre a 0°00 al nivell del mar 761'83; 759'46.—Temperatures: Màxima, 23'5 sol; 18'0 ombra.—Mínima: 10' ombra, 8'4 reflector.—Temperatura a la ombra: 16'0; 17'2.—Pluja a les 24 hores 00'.—Aigua evaporada en mil·límetres 4'05.—Graus d'humitat 51; 53.—Direcció del vent S.—Velocitat del vent 570 km.—Estat del cel: nuvolós, seré.—Núvols, Classes: K. N.—Quantitat: 0'7, 0'7.
Sortida del sol: 4'47.— Posta: 6'49.—Sortida de la lluna 4'35 n. — Posta: 4'38 t.

EL SENYOR

D. JOAN PERIS-MENCHETA I GUIX

Caveller de la Reial i distingida Ordre d'Isabel la Católica
Director-gerent de «El Noticiero Universal»

morí el dia 26 de abril darrer als 32 anys

després de rebre els Sants Sagraments i la Benedicció Apostólica

(A. C. S.)

La seva desconsolada viuda, afligits pares, pares polítics, germans, germans polítics, oncles, nebots, cosins, demés parents (presents i ausents) i la Redacció de EL NOTICIERO UNIVERSAL, preguen als seus amics i coneguts se serveixin assistir a les misses que per a l'etern descans de l'ànima del finat se celebraràn a l'iglesia parroquial de Santa Agna, el dilluns, dia 5 dels corrents, de deu a dotze del matí, per lo que rebràn especial favor.

Per respecte a la santetat del temple el dol se dona per despedit. *No's convida particularment.*

Els Excms. i Il·ltms. Arquebisbes de Valencia i de Sevilla i els Bisbes de Barcelona, Coria i Seu d'Urgell, s'han dignat concedir 100 i 50 dies d'indulgencia als fidels de ses respectives diócesis per cada acte de pietat que practiquin en sufragi de l'ànima del finat.

Josep M.ª Permanyer i Volart

METGE

morí el día 5 de maig de 1912

havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostólica

(A. C. S.)

Els seus pares Ricard i Ramona, germans, cunyats Martí Mestres i Teresa Corominas, oncles Joan J. i Francisco de Sales Permanyer i Ayats, ties Concepció Xandaró i Josepa Volart, nebots, cosins, la senyoreta María Cintron i demés parents, preguen als seus amics i coneguts l'encomanin a Deu i se serveixin assistir a alguna de les misses que, per bé de la seva ànima, se celebraràn de 10 a 12, el día 5 del corrent mes, a la Capella de la Casa Provincial de Caritat.

No's convida particularment

Maig 1913.

Donya Francisca de P. Xinxó de Martón

viuda de D. Josep Pelfort

ha mort cristianament

(A. C. S.)

El seu germà, germans polítics, cosins i demés familia participen als amics i coneguts tan sensible pèrdua i els supliquen que li dediquin un record en llurs oracions i se serveixin assistir a la casa mortuoria, Corts, 526, pral., demà, diumenge, a les onze del matí, per acompanyar el cadavre a la iglesia parroquial de Santa Madrona (nova) i d'allí a la seva darrera estada (cementiri del Sud-Oest.

No's convida particularment

J. Marsans Rof i Fills
Valors, Cupons, Giros, Canvi de Monedes, Comptes corrents, Viatges
(RAMBLA CANALETES, 2)

Futurs de cotó A. G. Gabarró García. — Lauria, 33
Telèfon 2.694. S'executen ordres als mercats de Liverpool, Nova York i Nova Orleans. — Demanin follet explicatiu i detallat.

MOSAICHS E. F. ESCOFET & C.
Ronda Sant Pere 8

REINA VICTORIA HOTEL
MAISON SUISSE CONFORT MODERN
INAUGURAT DE POC. - Barcas, 6 i 8, Valencia

LICOR CAMOMILLA
DEL CASTELL DEL REMEY
Excel·lent estomacal, poderós tònic, eficaç y digestiu.
Demanis per tot arreu. Dipòsit: Cucurulla, 5. Teléf. 813
Agent per a la venda Josep Escuder, [illegible]

¡¡Alerta, malalts, alerta!!
Se venen en aquesta ciutat y en altres poblacions de Catalunya, y també a Valencia, varies **aigües artificials** ab noms de fonts **que no son fonts**, sinó marques de fàbrica, y que en les etiquetes de les seves ampolles diuen, o pretenen dir que procedeixen de Caldes de Malavella, y algunes fins diuen «bajo la protección del Gobierno», pera sorpendre la bona fé del comprador. — No confóndreles ab les acreditades aigües **minero-medecinals naturals** del **VICHY CATALÁ** de Caldes de Malavella, declarades d'utilitat pública, y que per això estàn baix la protecció del Govern, que sols s'expedeixen del manantial embotellades y les ampolles porten els distintius ab el nom «Sociedad Anónima **Vichy Catalán**.—De venda per tot arreu.
Administració: **Rambla de les Flors, número 13, entressol.**

Oculista doctor Simón Fac. medecina París, Clíniques Viena. Aragó, 261, pral. junt P. Gracia. De 11 a 12 i 2 i 1/2 a 5. Festius 11 a 12

Tusquets i C. S. en C. Banca Borsa.
Valors i cupons.—Rambla del Centre, 9.

Dr. Serrallach Vies urinaries. — De 12 a 2 i de 6 a 7. Pelayo, 40. - C.ª económica, 7 a 9. Jovellanos, 9.

Totes les misses que's celebraràn el dilluns, dia 5 del corrent, de deu a dotze, en la iglesia parroquial de Santa María de Jesús de Gracia, en la de Nostra Senyora de Pompeia (Diagonal), en la de Carmelites Descalços, carrer de Lauria, i en la de Religioses Dominiques de Monte-Sión, seràn aplicades en sufragi de l'ànima del jove

Don Francisco Sardà i Làdico

que morí el 5 de maig de 1912

confortat amb els Aussilis Espirituals

(A. C. S.)

Els seus desconsolats mare donya Antonia Làdico, viuda de Sardà, germà Joan, cunyada Dolors Dexeus, nebots, oncles, cosins i demés parents (presents i ausents), preguen als seus amics i coneguts l'encomanin a Deu i se serveixin assistir a alguna de dites misses, per lo que'ls quedaràn reconeguts.

No's convida particularment

L'Excm. i Il·ltm. Sr. Bisbe de Barcelona s'ha dignat concedir als seus fidels diocesans 50 dies d'indulgencia per cada oració que resin i acte de pietat que practiquin en sufragi de l'ànima del difunt.

EL INDIO
CARMEN 24 BARCELONA
Per a Primavera i Istiu
Rebut espléndid assortit de novetats en LLANERIA, SEDERIA, DRILS i fantasíes de cotó
Secció de LLENCERIA a preus antics
Madapolans Tolrà, existencia en totes ses classes

Mateu Pagés i Manau

Capità de la Marina mercant i ex-pràctic del port de Barcelona

ha mort cristianament a l'edat de 75 anys

(A. C. S.)

Les seves desconsolades filles Teresa, Angela, Antonia i Josepa, fill polític Matías Magriñà, neta María-Teresa, germans, germanes i germana política, nebots, cosins, demés parents i la **Casa Matías Magriñà**, al fer assaber a llurs amics i coneguts tan irreparable pèrdua, els preguen que encomanin a Deu l'ànima del difunt i se serveixin assistir a la casa mortuoria, Ciutat, núm. 7, demà, diumenge, a les onze del matí, per acompanyar el cadavre a l'iglesia parroquial dels Sants Just i Pastor i desde allí a sa darrera estada, Cementiri del S. O.

No's convida particularment.

Dr. Perearnau Professor de **Vies Urinaries** (Hospital Clínic 1906-1910. Acad. i Lab. 1912). Pl. Urquinaona, 2, 1.er de 12 a 2 i 4 a 6; festius 7 a 9 nit.

Dr. A. Presta Especialista **Orelles, Nas, Gorja i Tuberculosis** **Pelayo, 12, pral.** — Consulta de 9 a 10 i de 3 a 6.

El DR. LLORET ha traslladat sa consulta per a les malalties de l'**Estómac** a la RAMBLA DE CATALUNYA NÚM. 13.

COLOMER GERMANS, S. en C. — BOQUERÍA, 7 Teléfon n.º 3.270

Dr. TORNER de l'Hospital de la Santa Creu. **VIES URINARIES.** Plaça del Regomir, 1. De 2 a 4 i de 7 a 9; festius, de 11 a 1.

Dr. Teixidor Moragas Diploma Fac. Medecina París. Estómac, budells, fetge, pàncrees, diabetes, gota, obessitat, magrura. Analisis, Raigs X. Massatge, Electricitat. De 4 a 6. Festius: de 10 a 12 — PORTAL DE L'ANGEL, 12, 1.er

Aixarops i Horxates FORTUNY
Per ésser immillorables son els únics que exigeix el públic.
Desconfieu de les imitacions

L'alcalde de Calella

Per al Sr. Governador civil

Senyor Governador civil: a V. E. és a qui toca intervenir en lo que a Calella passa. Després ja tocarà el torn a la Junta Provincial del Cens, i en son cas a l'Audiencia.

La Junta Municipal del Cens de Calella ha exposat unes llistes d'inclusions y d'exclusions completament equivocades.

Molts electors que tenen dret a ser-hi no hi figuren; molts que no poden ni deuen ser-hi hi consten. Contra aquestes equivocacions hi hà la rectificació. Però la rectificació té un termini i necessita una documentació que han de facilitar les alcaldíes .I l'Alcaldía de Calella, mentres van passant els dies de la rectificació amb excuses i dilacions,, amb armes que ja crèiem que no s'usarien més a Catalunya, té als reclamants sense'ls documents que necessiten per a fer valer el seu dret.

En les llistes d'inclusions hi figuren molts individus que no tenen dret a ser-hi per no tenir encara l'edat, i en cambi molts altres fills i veïns de la vila i que passen de molt de l'edat que marca la llei, i alguns que fins havíen tingut vot en altres eleccions, hi manquen.

Tots els esforços dels bons ciutadans de Calella s'han estrellat fins ara en el procediment de les oficines municipals.

Ja passa de ratlla lo que succeeix a Calella i és hora de que hi intervingui l'autoritat de V. E. per a evitar conflictes que podríen sorgir.

Per avui no direm rès més, senyor governador. Esperem la intervenció de V. E.

Si sabessim a quina agrupació política pertany l'alcalde de Calella an ella ens dirigiriem per a que intervingués en el conflicte, en ares de la veritat del sufragi que tots els partits de Catalunya respecten.—A. C.

* * *

Musicals

Associació Musical de Barcelona

III

Historia de la Sonata

La tercera sessió d'aquest interessant cicle ens feu veure l'idea de considerar pels successors de Beethoven sa sonata com a tipu, modificada en allò que pogués engrandir més el concepte de la forma, ja que en el fons rès minva ulteriorment la grandiositat a que ell havía arribat.

Els exemplars presentats sigueren tres, les «Sonates» per a violí i piano, en «fa menor», de Meldelsohn; la en «re menor», op. 121, de Schumann, i en «la», op. 100, de Brahms. Creixía en el primer l'ansia de la combinació en els dos instruments, això és, donar a ambdós igual importancia, sense, empró, la fonamental filosofía, traçada per Beethoven. Exaltar les frases, buscar-hi la passió en el segon, i allunyar-se del natural poder de cada instrument, tractant-lo amb llibertat completa, i per fi, tornar en Brahms al record d'un afer beethovenià, amb mires resoltament modernes; darrer baluart de l'escola verament macissa d'aquell geni.

Tot això, clarament, pogué notar-se en la tercera sessió, que en Toldrà i en Buxó, executaren amb gran pulcritut i per a quins artistes tingué l'auditori que sobreeixía de la sala, del Círcol Artístic, l'aplaudiment perllongat i unànim.

Congregació de l'Immaculada i Sant Lluís

Per a commemorar la diada de l'Ascenció, donà la secció musical un concert en el saló d'actes del col·legi del Sagrat Cor de Jesús, dirigit per son mestre Mas i Serracant. Obres de bon gust, solament s'hi executaven, car constituí el programa, la «Serenada», de Mozart; «Angelus», de Liszt; Aria en «do», de Bach, i «Primera Sinfonía, en «do», de Beethoven, per a orquestra, la qual, composta d'aficionats, se comportà dignament i amb justesa sots la batuta de l'esmentat mestre. Executà al piano, ademés, el senyor García de Lens, «Berceuse» i «Balada en «la», de Chopin, amb dues peces aplaudides per la selecta concorrencia que omplía la sala, èxit igual obtingut pel tenor senyor Pugés al cantar amb molta intenció l'hermosa cançó de Beethoven, «Penediment». Per fi, el senyor Sampere, pianista, i el celebrat violoncelista senyor Rabentós interpretaren delicadament la bella «Sonata» de Saint-Saens.

Festa bonica i d'atracció sigué la organitzada per la susdita Congregació, festa d'un art ben escullit i que honra a la secció que la dugué a terme.

Associació de Música da Camera

La segona sessió donada per aquesta entitat en el Palau de la Música Catalana, tingué força més caràcter que la primera, car en ella sols i únicament s'hi executà música d'aquest genre. El «Quintet en «re», de Mozart, per a dos violins, dues violes i violoncel, entra de plè en les obres que volen sempre una delicadesa i unitat d'execució, per ésser això lo que li dona importancia. En quant a la segona obra, el «Quartet en «mi» bemol, de Durah, enterament oposat de factura an aquell, ja vol més lloc, més camp; construit amb la lliberal manera d'ara és més bé un poema restringit als quatre instruments, ja que ni als moviments inicials devegades s'atempera.

Totes dues obres, molt interessants, s'escoltaren amb atenció i s'aplaudí als executants senyors Perelló, Vila, Ribas, Sanchez, Rabentós i Vives, tots artistes de primera fila, als quals voldriem celebrar ben sovint en actes d'aquesta mena, ja que això valdria tant com tenir-los en la estima de que gosen individualment.

La senyoreta Plantada, de qui parlavem justament fa dos dies, se'ns tornà a presentar en l'interpretació de les cançons que omplien tota la segona part de la sessió. Eren aquestes una exquisitat, podent judicar-se pel nom dels autors, que's deien Bach, Beethoven, Martini, Mozart, Schubert, Schumann, Frank Fauré, Hillemacher, Wagner i Aubert, sense haver-n'hi una de despreciable. A la senyoreta Plantada la trobàrem amb molt més domini que l'altre dia, al cantar-les, ja que en elles hi portà una expressió ben serena; sa bonica i extensa veu llui moltes d'aquestes melodíes, que el públic aplaudí xardorosament, fent-li repetir la «Violeta», de Mozart; «Endreça», de Schumann; «L'amor de les roses», de Frank, i altra peça de Mozart, fora programa. Les facultats d'aquesta sopràn que causaren bona impressió a tothom, deu dirigirles especialment a l'assegurança d'entonació, per a afermar son prestigi dintre el difícil art, en el qual hi té obert un pervindre.—U.

NOTICIES

DE BARCELONA

Ha visitat la «Casa de América» el ministre d'Agricultura de l'Estat de Sao Paulo (Brasil), doctor Paulo Moraes Barros, essent rebut per una representació de la Junta Directiva, que li donà la benvinguda.

El doctor Moraes, que és un convençut partidari de fer créixer la corrent comercial i de tots ordres existent entre aquest país i el floreixent Estat de Sao Paulo, agraí la salutació, a la que corresponguè significant el desig del Govern de que forma part de que Espanya exporti major quantitat d'articles an aquell país, al mateix temps que aumenti l'importació brasilenya an aquesta nació.

La «Casa de Américas» obsequià al doctor Moraes amb un xampany d'honor.

Acompanyaven al ministre el cònsul general i vis-cònsul del Brasil a Barcelona.

El doctor Moraes segueix son viatge d'estudi comercial, havent sortit cap a París i altres capitals d'Europa.

— **Noticia mereix ser coneguda.** Aquests dies ha sigut premiat en la Exposició d'Higiene, Alimentació, Agricultura i Industria de Roma, amb Diploma d'Honor, Creu al Mérit i Medalla d'Or, el «Malta Natura», dels Magatzems Kneipp. Si desitja V. provar el «Malta Natura», n'hi regalarà un paquet la farmacia Kneipp, Call, 22

Relació dels objectes trobats en els tramvíes de Barcelona durant el mes de abril últim, els quals se troben en la oficina corresponent a disposició de les persones que acreditin tenir-hi dret:

40 paraigües; 7 moneders; 6 mocadors; 4 tapaboques; 4 parells de guants; 3 llibres; 3 parells de lentes; 2 bastons; 2 medalles; 1 bossa contenint roba de noi; 1 paquet contenint roba; 1 rotllo de paper; 1 paquet de targes postals; 1 americana; 1 vel per a senyora; 1 olla; 1 boquilla; 1 cistell; 1 trípode; 1 atril; 1 pantaló; 1 graduador; 1 làmpara; 1 paquet de sofre; 1 rosaris; 1 parell de sabates; 1 joc del «Asalto»; 1 camiseta.

Paraigües Cardús Portaferrissa, 10.

El diumenge, 27, se celebrà en l'Ateneu Obrer de Barcelona, la festa de repartiment de premis i clausura de la Exposició d'Art.

El saló d'actes estava brillantíssim, ocupant la presidencia el senyor de Benito en representació del ministre de Instrucció; la del senyor governador i alcalde, els senyors Vidal i Matons.

El secretari llegí una memoria, donant compte de la conclusió de l'Ateneu durant l'any passat. Seguidament se procedí al repartiment de premis.

El professor de les classes diurnes senyor Berenguer feu conèixer els seus afanys per la educació i formació dels deixeples. El professor de música senyor Gilabert i els seus nois cantaren un himne. El noi Tomàs Pujadas llegí una poesía patriòtica.

[illegible] de la Exposició d'Art, senyor Samarra, llegí una memoria encaminada per noves orientacions per als artistes, alentant-los a conreuar la pintura moral, per a fer grans decoracions en escoles i totes aquelles institucions que estiguin cridades a formar esperits superiors.

El director artístic don Pau Febres donà les gracies als alumnes per la cooperació a la Exposició, honrant l'Ateneu amb aquestes proves de vitalitat artística.

Els senyors representants del governador i Ajuntament tingueren paraules d'encoratjament per a l'Ateneu.

El president de l'Ateneu Obrer senyor Peris remercià a tothom l'haver honrat l'acte amb sa presencia, i excità als amics dels obrers per a que ajudin amb el seu esforç a continuar tan hermosa obra.

Resumí l'acte el senyor de Benito, dient que no's defalleixi mai en la obra de cultura i que se sobrepugin els seus directors en tots els contratemps que's presentin per a enderrocar-la.

— Empresa «QUO VADIS».
Exclusiva per a Catalunya.
La més grandiosa pel·lícola.
Oficines: Carrer Girona, 3, pral.

A primera hora de la matinada, el sereno R. Agustí, de servei a la barriada d'Onze Cases (Sant Andreu), ha donat l'alto a quatre individus que passaven pel Camp de càn l'aqueta, un d'ells amb un sac al coll.

En lloc d'aturar-se, han arrencat a còrrer, abandonant el sac, del qual han sortit una colla de gallines que també han fugit amb grans escatainaments.

N'han pogut ésser agafades quatre en diferents indrets, i, fins ara, no se sab a qui pertanyen.

— Bonics regals en mobles de jonc esmaltat. Fàbrica: P. de Gracia, 115.

A l'entrada de la Rambla de Canaletes, un xicot de 19 anys, veient que li venía a sobre un auto, s'apartà amb un salt i topà amb un ciclista, fent-lo caure.

Fou acompanyat aquest ciclista Josep Badenas, de 25 anys, al dispensari del carrer den Sepúlveda, on fou curat d'una ferida de consideració al front.

— Els joves flacs i malalticos recobraràn la salut amb l'Aixarop Hipofosfits Salut.

Han sigut aussiliats als dispensaris: un obrer de 27 anys que caigué d'una bastida posant un cel-ras, al passeig de Gracia, i sofrí commoció cerebral.

Una nena de 9 que molestà a un gos al carrer de Magallanes i fou mossegada a una cama.

Un noi de 13 que caigué prop de l'estació de Sant Andreu (M. S. A.), i es desllorigà un tormell.

Un carregador del port que s'aixafà el dit índex esquerre a bordo d'un vapor austriac.

Un carreter atropellat pel seu carro al passeig Nacional, resultant amb una cama fracturada.

Un vagabunde trobat a Hostafrancs, desmaiat per una trencadura que li va produir la mort.

Una dòna de 38 anys, que per haver caigut al viaducte del carrer d'Aragó, se rompé varies costelles.

Un noi de 8 anys, ferit al paladar, tot jugant amb un altre a la plaça den Juanic.

Un nen de 2, veí del carrer de Sant Beltràn, que begué un xic de salfumant per un descuit de sa mare.

Un carregador del port que's rompé un braç a bordo del vapor «Domingo Mumbrú».

Un minyó de 20 anys, mossegat a un braç per un cavall al passar pel carrer de Vilanova.

Per considerar altament pertorbadora i depressiva per l'obra literaria dels autors la condició quarta del Cartell-convocatoria dels Jocs Florals d'Esparraguera, organitzats pel Patronat de la Joventut d'aquella vila, ha dimitit el càrrec de vocal del Jurat calificador d'aquell certamen En Josep Alemany i Borràs.

— Una cullerada de Carn Líquida del doctor Valdès García equival a 250 grams de la millor carn; calculi's la gran quantitat d'aliment que s'ingereix en tan insignificant volum.

Dijous al matí, a l'altar del Santíssim Sagrament del Reial Monastir de Montserrat, contragueren matrimoni el nostre bon amic i entusiasta company En Josep M.ª Comella i Fàbrega, sub-director de l'Orfeó Català, i N'Antonia Mascarella i Giravent.

A causa del dol que sent el nostre bon amic Comella per la mort del seu pare, la cerimonia s'efectuà intimament entre ambdúes families.

Desitgem als nuvis moltes felicitats.

— Teatre Còmic. Avui estrena: «El Nuevo Testamento».

Segons comunicació dirigida a la Societat d'Atracció de Forasters, els dies 10 i 18 del corrent arribarà an aquest port el yacht «Thalia», conduint una important caravana composta de persones pertanyents a la més alta representació del comerç, de la política, etc., etc., d'Austria-Hongría.

Es de notar que aquest magnífic yacht de turisme que fins ara sols havía realitzat un viatge anyal a nostre port, mercès a les gestions del consignatari en aquesta capital de la companyia a que pertany dit vaixell, seràn, desde ara, varis els viatges que efectuarà a Barcelona.

La Societat d'Atracció de Forasters s'ha afanyat a proporcionar als turistes que venen a Barcelona folletos il·lustrats en diferents idiomes, descrivint la ciutat de Barcelona i els seus monuments.

— «Cognac Barbier», és el millor.

En l'Ateneu Obrer del districte III, està en assaig la llegenda en quatre actes, original de l'Enric Perbellini, titulada «Guspires que crema l'ànima».

— Les convalescencies llargues, agotament prematur, linfatisme, enflaquiment, debilitat i anemia, se corretgeixen ab el Dinamògeno Sáiz de Carlos.

L'últim dimecres, a la nit, don Josep Martrus va donar a l'Ateneu Barcelonès una conferencia sobre «El cine i el teatre», davant d'un escullit públic.

Explicà els orígens del cinematògraf, aportant gran caudal de datos; va fer comentaris referents a dit espectacle i va considerar el cine i el teatre com dos poderosos elements de distracció, instrucció i cultura.

El senyor Martrus fou aplaudit i felicitat.

Demanis el catalech d'istiu als Magatzems EL BARATO

En la última Junta celebrada per la Comissió organitzadora del II Congrés Espanyol de Geografía Colonial i Mercantil, don Francisco de A. Mas referí les gestions que ha portat a cap a Italia i a París, donant per resultat que s'han adherit a dit Congrés i assistiràn al mateix, delegacions de les Societats Geogràfiques d'Italia i de França, aixís com personalitats especialment invitades.

La Comissió després aprovà el Reglament general pel que's regirà el citat Congrés, i aiximateix els treballs encaminats a obtenir facilitats per als viatges dels congressistes, i la preparació de festes i excursions, a qual fi s'ha obtingut el valiós concurs del Centre Excursionista, de l'Institut d'Estudis Catalans i de la Societat d'Atracció de Forasters que han nomenat els seus respectius delegats.

[illegible] unió per al dia 15 del corrent als senyors presidents de Societats, personalitats als qui pugui interessar i a la premsa, per a donar-los noticia de l'estat d'organització i projectes en curs per a la celebració de l'esmentat Congrés.

EL BARATO vèn a preu fixe.

A l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular per a la dòna demà, diumenge, a dos quarts de cinc de la tarda, tindrà lloc la rifa de figurins que cada primer diumenge de mes s'efectúa entre les associades presents.

En la última reunió general celebrada en la Universitat per la Societat Astronòmica de Barcelona, baix la presidencia del doctor Doménech i Estapà, el Sr. Renart donà compte de diverses observacions relatives a l'estudi col·lectiu del cràter Mädler, rebudes dels senyors Roth, Hanet, Descilligny, Paolis, Pratdesaba, Renart i Raurich. A continuació el senyor Renart presentà una notable sèrie de sos estudis personals sobre les regions de Bert (mur dret), Arquímedes, Platón, Messier i altres accidents llunars.

El secretari don S. Raurich prengué a son càrrec la presentació d'una nova sèrie de fotografies de Saturn i Júpiter, enviades a la Societat pel professor Sliper de l'Observatori de Flagstaff (E. U.).

S'acordà enviar als professors de Flagstaff una entusiasta felicitació de la Societat pel notable progrés que'ls seus treballs representen.

Finalment el doctor Jardí donà a conèixer diversos treballs rebuts que porten la firma dels senyors Jaurain, de Libournes, Porthouse, de Manchester, Barrera, de Teyà, i que seràn publicats en el Butlletí.

— Labavos, Waters, Banyeres. Models nous. — Preus reduits.
Jaume Sauret. 7, Pelayo, 7.

El C. R. de la unió de viticultors de Catalunya celebrà reunió el dimars últim, presidint el vis-president don Joan Torras Rodó.

El senyor Santacana donà compte del viatge que realitzaren amb els senyors Puig de la Bellacasa, i Barnadas, a Mallorca. El resultat del viatge fou la constitució de la Unió Vinícola Balear. S'acordà donar gracies a don Pere Montaner, al Sindicat Agrícol de Manacor, a l'alcalde de Felanitz, i demés entitats i personalitats que han contribuit a la organització de dita U. V. C., i obsequiaren als representants de la mateixa.

Fer constar en acta un vot de gracies per als senyors Puig de la Bellacasa, Santacana i Barnadas.

Se discutí en principi el dictamen formulat per la comissió respectiva regularitzant la persecució del frau, acordant-se que quedi sobre la taula fins la sessió próxima.

Se donà compte d'una comunicació del Sindicat Agrícola de Vilanova i Geltrú en la que's participa a la U. V. C., que dit Sindicat s'adhereix en absolut a les conclusions acordades en la Assamblea general de Cervera i d'una manera especial a la que fa referencia a la declaració de cullita i guíes de circulació dels vins.

Se canviaren impressions respecte a l'Assamblea ordinaria de segona convocatoria que se celebrarà a Barcelona el dia 25 de maig.

—Neurastenia, anemia, debilitat general, es curació amb Miogenol. Demàni's farmacies.

La Lliga Barcelonina d'Higiene Escolar celebrarà demà, diumenge, dia 4, a les deu del matí, un concert i conferencia dedicats als alumnes i socis de l'Ateneu Obrer de Barcelona, en el local d'aquesta societat, Tallers, 22.

La conferencia anirà a càrrec del doctor don Jaume Guerra Estapé, individuu de la junta de la Lliga d'Higiene sobre el tema «L'habitació obrera: còm és i còm deu ésser».

Una notable orquestra composta de distingits aficionats d'abdós sexes executarà obres de Beethoven, Mendelsshon, Godefroid, Schumann, Abeniz, Grieg, Haydn, Haendel, Martini, Granados i Wieland.

— **Cabreiroá** (*Verín*). Aigua litínica sens rival per a gota, artritisme i diabetes.

El passat diumenge, dia 27, va efectuar-se la excursió de la secció de Fotografía del Centre Excursionista de Catalunya, vers les poblacions de Blanes, Lloret i Tossa, amb assistencia de més d'una trentena de socis entre'ls quals figuraven animoses senyores i senyoretes. Els excursionistes varen dividir-se en diferents grupus, sortint els uns de nostra ciutat el dia abans i els altres el propi diumenge; part en automòbil i part en el primer tren del matí. Tots ells se dirigiren a Blanes, visitant lo més notable de la població i encontorns amb sa pintoresca platja i sos més notables monuments, entre ells sa parroquial iglesia, les ruines de l'enderrocat palau o mansió senyorial dels Cabesas, Santa María i Antiga, i la monumental font del costat de la Fonda Vila.

De Blanes se dirigiren vers Pedra Agulla i platja de Santa Cristina, pujant a dit santuari situat dalt d'un turó envoltat de gran vegetació en una reconada encisadora en extrem. Tornats a la carretera continuaren cap a Lloret i Tossa, on dinaren, després de visitar la vila vella amb sos murs, torres i enderrocs de sa antiga iglesia parroquial que li donen un aspecte en extrem pintoresc i sa propera costa no menys agradosa i atractívola. Després d'aturar-se breus moments a Lloret, tornaren novament a Blanes desde on se dirigiren altra volta a nostra ciutat molt satisfets de la excursió i del gran nombre de clixés fotogràfics que feren de tots els llocs esmentats.

—Fosfo-Glico-Kola-Lecitinat, cura debilitat. B. Doménech. Ronda Sant Pau, 71.

Hem rebut el núm. 1535 del «Boletín Oficial Eclesiàstico» que conté el següent sumari:

«I. Circular de Secretaría de Cambra sobre la novena a l'Esprit Sant.—II. Sagrada Congregació de Ritus: Solució de dubtes referents an algunes cerimonies que s'han d'observar, «coram S. Sacramento», assistint-hi el Bisbe.—III. Certamen de doctrina cristiana organitzat per la Junta d'Acció católica d'aquesta ciutat.—IV. Programa de les festes constantinianes que s'han de celebrar en la mateixa.—V. La Comunió dels malalts.—VI. Explicació del jubileu Constantinià.—VII. Almoines recullides a la Secretaría de Cambra per al nou temple parroquial de Nostra Senyora del Carme d'aquesta ciutat. (Continuació).—VIII, Bibliografia.»

— No compreu Lavabos, Banys, Vaters, etc., etc., sense abans visitar la gran exposició de la casa Lacoma G. Passeig de Sant Joan, número 44. Preus ventatjosos.

Amb motiu del IV Congrés de la Federació Esperantista Catalana que se celebrarà próximament a la ciutat de Olot, el grupu esperantista de l'Ateneu Enciclopèdic Popular organitza una conferencia sobre aquesta ciutat, que serà il·lustrada amb una col·lecció de diapositives.

— **La Alondra y el Milano o El muchacho de París.**

DEL PORT.—Embarcacions entrades el dia 2:

Vapors: espanyols, «Tintoré», d'Alacant; «Torreblanca», de Castelló; «Mi[illegible]», de Palma; «Amaltarache», de Marsella; «Menorquín», de Mahó. Barcos de vela: «María Margarita», de Vinaroz, i «Antonio», de Viareggio.

Embarcacions despatxades:

Trasatlàntics: espanyol, «M. L. Villaverde», per a Fernando Póo.

Vapors: espanyols, «Villena», «Rey Jaime II», «Jorge Juan», «Pedro Pí», «Velarde», «Río Pallaresa» i «Burriana».

Estrangers: holandés «Castor», anglès «Hooton» i italià «Emmanuele Commo».

Aquesta nit, a les deu, se donarà en el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria la séptima i última conferencia del cicle de les de Dret Mercantil organitzat per la Secció d'Educació i Instrucció de dita Societat.

El conferenciant, que serà el lletrat i economista don Pere Estasen, desenrotllarà el tema: «El compte corrent».

Tribunal Industrial.—Senyalaments per avui:

A les nou del matí. Avantjudicis. Número 940. Per reclamació de Salaris de l'obrer Josep Carol contra la Companyia Anònima de Transports i Mudances.

Núm. 941. Per reclamació de salaris de l'obrer Alexandre Pagés contra la mateixa Companyía.

Núm. 844. Per reclamació de salaris de l'obrer Joaquim Poles contra'l patró Ferrer i Bàbara.

Núm. 104. Per reclamació de salaris de l'obrer Antoni Irles contra'l patró Antoni Batlle.

Judicis.—A tres quarts de deu. Número 935. Per accident del treball de l'obrer Angel Merayo contra'l patró Ramón Roses. Jurats: patrons, Calvet, Coll i Casany; obrers, Matamala, Canut i Dangla.

A les deu. Núm. 92. Per reclamació de salari de l'obrer Salvador Gallart contra la Unió Barcelonesa. Jurats: patrons, Casany, Calonja i Brutau; obrers, Lostau, Diaz i Viure.

A dos quarts d'onze. Núm. 927. Per reclamació de salari de l'obrer Esteve Segarra contra'l patró «Riegos y Fuerzas del Ebro». Jurats: patrons, Galiard, Calonja i Gimbernat; obrers, Viure, Martí i Llorens.

Ahir tarde al carrer de Llansà, 12, primer, hi hagué una explosió de gas a la cuina per haver-se deixat una aixeta oberta.

El sostre s'ensorrà, però afortunadament no hi hagué cap desgracia personal.

Demà, diumenge, la Secció de Fotografía del Centre Excursionista de Catalunya visitarà els jardins del «Laberinte» d'Horta.

Lloc i hora de reunió: Plaça Urquinaona (Ausias-March), a dos quarts de nou del matí.

Se prega als directors de Filles de María, de Barcelona i de fòra, que vagin a la Pelegrinació a Montserrat, que tindrà lloc els dies 7, 8 i 9 de juny, que envíin a dir el número de pelegrines que hi assistiràn; avisant abans del 30 de maig, com també si té chor l'Associació, per a enviar-los càntics.

Desde'l 10 de maig podrà entregar-se l'import del bitllet que és de 7 pessetes anar i tornar, a casa dels Hereus de la Viuda Plà, carrer de la Princesa, 8, entregant-los allavors la contrassenya.

Sols hi haurà cotxes de tercera classe, i aixís que estiguin llestos els programes seràn enviats.

La Unió Obrera de l'Art de Imprimir tindrà reunió general ordinaria demà, diumenge, a les deu del matí, al carrer de Sant Pau, 85, primer (Cine Diana).

L'Associació Euterpense dels Chors den Clavé participa als choristes de les societats afiliades del plà de Barcelona que demà, diumenge, a dos quarts d'onze del matí, celebrarà en el seu local social, Sant Pau, 83, principal, el primer ensaig de conjunt o míting choral que, baix la direcció de don Enric Morera, director artístic d'aquesta entitat, ha acordat celebrar sa Junta Directiva, recomanant que, per la importancia de l'acte, no deixi d'anar-hi cap chorista.

La Secció de Literatura i Belles Arts de l'Ateneu Enciclopèdic Popular ha organitzat per avui, dissapte, al vespre, la lectura del llibre de poesíes castellanes den Joan Fígols Pujulà «Rapsodíes».

— **Els nens pugen forts y resistents** a totes les malalties si prenen l'aixarop de **Fosfat de cals gelatinós**

Casadesûs

del Dr. Cuixart. 2'50 ptes.

Arch del Teatre, 21.—Barcelona

Espectacles

Teatre Novetats Gran companyia del teatro de la Sarsuela de Madrid.

Nit, a un quart de deu, grandiós festival organitzat pel Centre Aragonès. La sarsuela en dos actes

LA PIRULA

Tercer: Estrena de l'entremès escrit exprofés per al Centre Aragonès «Junto al Ribazo». Quart: L'aplaudida canzonetista la Torrerica. Quint: La famosa rondalla del Centre Aragonès executarà varies peces del seu extens repertori, dirigida pel notable concertista don Joaquim Zamacois. Sisè: Gran festa de la Jota, en la que hi pendràn part la sens rival parella de ball Espada i Salvo, reis de la Jota, i l'aplaudida cantadora Pilar Alda Termis. Per a localitats al Centre Aragonès.

Demà diumenge, dues grans funcions. Tarda, a dos quarts de quatre, 4 actes. 1. Primer: «El duo de la Africana». Segón: «Chateaux Margaux». Tercer: Exit sorollós

LA PIRULA

Nit, a les nou en punt; dos exitaços. Primer: «¡Si yo fuera rey!» Segón:

LA PIRULA

grandiosa presentació. Ball, banda de guitarres i bandurries, numerosa comparseria.—Dilluns, tarda, a dos quarts de cinc. Matinée extraordinari a preus económics «El Rey que rabió». Nit, a un quart de deu. Hermós programa. Primer «Molinos de vientos». Segón: «La Pirula». Tercer: «Junto al Ribazo».—Se despatxa a comptaduría.

Teatre Novetats Companyia dramàtica de l'ENRIC BORRAS. — Deu úniques funcions d'abono.

DEBUT EL DIA 14 DE MAIG

Queda obert l'abono a l'Administració del teatre, d'onze a una, de quatre a sis i de dos quarts de deu a dos quarts de dotze.

ELDORADO (Teatre Catalunya)

Avui, dissapte, a dos quarts de deu del vespre.

Demà diumenge, darrer dia

Darrer dia per tenir d'estrenar-se el próxim dimars aquesta grandiosa pel·lícula a Madrid. Demà 4 funcions, 1, última al matí, a les onze; i a la tarda, a dos quarts de quatre i a les sis, i a la nit, a dos quarts de deu:

Quo vadis?

Teatre Còmic Avui nit: «Molinos de vientos», «El duo de la Africana» i estrena «El nuevo testamento». — Demà, diumenge. Tarda, a les tres, senzill: «El cabo primero». — A les quatre, especial. Primer: «El duo de la Africana», per la Lopetegui i Gorgé. Segón: La nova estrena

El nuevo testamento

A les sis, especial. Primer: «El nuevo testamento». Segón: «Molinos de viento», per Teresa Sanchez, Gorgé i Oliverri. — Nit, a dos quarts de deu extraordinaria. Primer: «Molinos de vientos». Segón: «El duo de la Africana», triomf personal de la Lopetegui i Gorgé. Tercer:

El nuevo testamento

obra en la que hi pren part

Úrsula López i Pep Bergés

Dilluns, tarda, a les quatre, funció popular, en la que hi pendràn part Anita Lopetegui, Ursula López, Pep Bergés i Pauet Gorgé. — Dimars, «La Comedianta», per A. Lopetegui, M. Gay i Gorgé. — En estudi «Las Bayaderas».

CINE BELIOGRAFF

Avui, dissapte, programa monstre. Estrenes: «Una vida por otra», 800 mts. «El retrato de Bebés», «El armario secreto», 800 mts. Exit immens de la pel·lícula en colors, de 1.000 metres:

EL AUSENTE

«En honor de Córcega», «Credo va a cazar patos», «El mostrenco desesperado», «La tentación», «Revista Pathé» i «La domadora», 800 metres.

D'ORAMA Avui, dissapte, grandiós programa: «La traición del mestizo», «La prisionera del Harem», «Amor y gloria», «Fin de una canción»,

Banda de las capas negras

i altres de gran exit.

POLIORAMA

9, Rambla d'Estudis, 9.

Cinematògraf. Varietés i Companyia còmica dirigida pel primer actor Pep López Alonso.

Avui dissapte, nit, a dos quarts de deu, colossal programa. La preciosa obra en dos actes, dels senyors Quintero

EL PARAISO

i la moníssima artista

LA ARGENTINITA

Colossal èxit, el millor de la temporada; incomparable treball; lo millor de lo millor. ¡Hi ha que veure a LA ARGENTINITA! ¡S'imposa!

Saló Catalunya

Espectacle Cine. — Avui, dissapte, programa extra compost de sensacionals estrenes: «El retrato de Bebés», «Testamento del tio Tom», «La perla perdida», «Actualidades», Gaumont; «El pájaro exótico», «Sergio Panine», preciosa comedia Film d'art, «La tentación», «Solteronas» i altres.—Demà, diumenge, a les onze, matinal. Tarda i nit, escullit programa. — Dilluns, moda, extraordinaries estrenes: «El Bruning», 500 mts., Gaumont. «El hombre de la capa negra», 800 mts., Nordisk. Per a la próxima setmana, la joia cinematogràfica, marca Pathe.

La Condesa negra

GRAN saló KURSAAL

centre de reunions de la distingida societat.

Avui dissapte, hermoses estrenes: La banda de las capas negras (1.000 metres, de gran interés). La traicion de la mestiza (800 metres. Gran éxit.) Amor y gloria. El teniente Rose. La cabalgata de la muerte. Como paga Policarpo. Fin de una cancion. La prisionera del Harem.—Demà, tarde i nit, selecte programa. Dilluns, programa sens igual, grans estrenes, entre elles: El hombre de la capa blanca (900 metres, Nordisk), i reprisse de la de grandiós éxit AMOR TROPICAL Nordisk. Exit sens igual.

Turó Park

Esplénndids Jardins i Atraccions

Concert per la Banda de Caçadors de Barcelona. Putxinel·lis. Sardanes Cobla Sureda. Octava ascensió Sench, amb el globo de 26 metres.

TURÓ PARK

Entrada 25 céntims

Frontó Comtal Avui, nit, a un quart d'onze, gran partit extraordinari.

Vermells: Vicandi i Navarrete.
Blaus: Sánchez i Lizarraga.
Detalls per cartells.

SATURNO PARK

Avui a dos quarts de deu, inauguració de la temporada

Monumentals reformes

Els sports més nous i importants que's coneixen. Witching-Waves (onades màgiques), el sport de més èxit en els principals parks estrangers. Urales, les montanyes russes més segures i emocionants d'immens recorregut i gran atracció. Tobogan amb canals onduiats i ascensor.—Aeroplanus captius.—Casa de destrucció. Nou laberinte. Sport Walk. Formidables gronxadors elèctrics. Ferrocarril miniatura (amb nous túnels). Pim-Pam-Pum. Tir automàtic. Tir de colom. Màquines automàtiques de totes classes.

Fenómens: La veritable geganta Bruni da de 2'25 m. d'alsaria i la Srta. Mary amb rarissims fenómens mai vistos a Espanya. Tanagra. L'invent teatral que ha obtingut major succés a París i Londres, amb patent d'introducció per a Espanya. — Skating-Rink. Gran pista coberta d'immillorables condicions.—Tubes de la broma, nou sport que causa veritable xibarri. — Tir de cignes. — Luxós kiosk bar per a consumacions económiques.— Elegant i espaiós café ab selecte, acurat i complet servei. — Bonic kiosk de pastes i bombons.— Immensa varietat de petites atraccions. — Artística i enlluernadora il·luminació. — Amenisarà diariament tardes i nits la reputada música del Regiment d'Alcántara.

Entrada de passeig, 10 céntims

NOTA: Queden anulats tots els passes de la temporada anterior.

CONTRA LA TOS **ÈXIT ADMIRABLE**

Aixarop del Dr. Villegas

(A BASE DE BROMOFORMO I HEROINA)

Alivia a l'acte i cura tota classe d'efectes bronquials, els catarrosos, els tísics els asmàtics, els disnèics i quants pateixin ronquera, fadiga o espectoració deuen usar-lo com a remei radical, segur i exclusiu.

DEMÀNI'S EN FARMACIES

A l'estranger

D'ANGLATERRA

Vaga minera

París, 2, 8'56 nit. — Londres. — A causa de l'empleu d'obrers no sindicats, s'han declarat en vaga 20.000 minaires del Sud de Gales.

Se treballa, si bé amb personal reduit, en totes les mines de la regió de Swansea, excepte una.—Havas.

DE XINA

Reconeixement de la República

París, 2, 9'58 nit. — Washington. — Mr. Williams, encarregat de Negocis dels Estats Units a Pekin, telegrafía que ha reconegut formalment la República de Xina, en virtut de l'autorització que tenía per a fer-ho aixís que el nou govern estigués completament organitzat.—Havas.

D'ITALIA

El Papa restablert

París, 2, 10'45 nit. — Roma. — «La Tribuna» diu que'l Papa ha sortit avui de les seves habitacions, per primera vegada després de la darrera malaltía, i ha conferenciat durant algunes hores amb el cardenal secretari d'Estat del Vaticà, monsenyor Merry del Val. —Havas.

DE FRANÇA

A les regates

París, 2, 11'30 nit. — El Havre. — El secretari del Rei d'Espanya ha notificat a la Societat de regates del Havre que'ls yachts de don Alfons pendràn part en les regates internacionals europees que se celebraràn pel vinent mes de juliol.—Havas.

Polítiques

Varies

Degut a gestions realitzades pel nostre bon amic i company el diputat a Corts don Manuel Fargell, s'ha aprovat el projecte de replanteig del troç primer, secció tercera, de la carretera de Solsona a Ribes, entre Serchs i Alfà.

Festes Constantinianes

Els actes d'avui

Benedicció del terme

A les set del matí ha tingut lloc, com de costum, la solemne benedicció del terme de Barcelona desde el terrat de la Catedral.

L'acte s'ha celebrat com és de tradició: més li han donat animació l'estar de plè dintre de les festes d'homenatge a la Santa Creu, essent extraordinari el concurs que hi hà assistit, vegent-s'hi molt distingides families.

L'ofici solemne

Els oficis divins d'avui han sigut dedicats a la celebració de la Invenció de la Santa Creu, que commemora la col·lossal esculptura de Santa Elena col·locada a dalt del nou cimbori.

A les deu ha començat la missa, assistint-hi el doctor Laguarda de mig pontifical desde el seu trono del presbiteri; una representació de la comissió de Festes Constantinianes; un nombrosíssim concurs de fidels que tenien ocupat tot el creuer i gran part de les naus laterals de la Basílica.

Els ornaments i il·luminació eren esplèndids com ahir, estant col·locat el Sant Crist de Lepant damunt de la Cripta de Santa Eularia rodejat i coberts de milers de flors que dipositaren als seus peus les noies en l'esplèndid homenatge d'ahir.

Ha celebrat la missa el degà doctor Almera, assistit dels canonges doctors Puig i Brugueras.

La Capella de Música de la Catedral, baix la direcció del mestre Sancho Marraco, ha cantat la missa amb gran justesa acompanyada de l'orga.

Ha pronunciat el sermó el canonge magistral doctor Màs, desenrotllant brillantment les hermoses paraules d'Isaíes, «Sobre la ciutat rodejada de tenebres i foscor, aixequeu vostra bandera; alceula i combatiu valerosament».

Ha presentat el quadre de la Barcelona actual, fent-li aplicació de les anteriors paraules, i ha historiat els triomfs de la Santa Creu, desde que fou clavada per l'apòstol Sant Jaume en el mont Taber en el solar que ocupa actualment la ciutat, fins els moments presents, fent vots per a que el símbol Sant de la Redempció ocupi el lloc a dintre de la societat que li és degut.

Després del sermó, el doctor Laguarda ha donat la benedicció als fidels.

Acabada la missa, i mentres es cantava les hores Sexta i Novena, s'ha celebrat l'Adoració de la Vera-Creu, durant llarguíssima estona.

A l'interior de la Catedral donava guardia una secció de municipals, i al presbiteri una secció de gran gala.

* * *

Programa per a demá

L'últim dia estarà dedicat a la commemoració del XVI Centenari constantinià, celebrant-se a les deu missa pontifical que dirà el senyor Bisbe de Barcelona. Cantarà l'Orfeó Català la missa de Morales anomenada «Béata es, Regina Coelorum» i predicarà don Josep María Baranera, canonge.

A la tarde, a les cinc, solemne professó d'adoració pública de la Santa Creu, presidida pel senyor Bisbe. Hi anirà baix tàlem el «Lignum Crucis» d'aquesta Catedral Basílica i se portarà la venerada imatge del Sant Crist de Lepant.

Podràn assistir a la professó les senyores i homes sense portar cap ciri. No hi deuen anar els nois i noies menors de 14 anys.

Sortirà la professó de la Catedral a les quatre de la tarda, fent el següent curs: carrers de Santa Llucia, del Bisbe, Plaça Nova, carrer dels Arcs, Plaça i carrer de Santa Agna, Rambles, carrer de Fernando i carrer del Bisbe.

Si a l'arribar el cap de la professó a la Catedral no ha sortit el final de la mateixa, seguirà pel carrer de la Pietat, disolvent-se darrera de la Catedral. Les parroquies i associacions que no vulguin emportarse desseguida els penons i banderes, podràn dipositar-los a l'absi de la Catedral, entrant per la porta de Santa Clara. Aixís que hagi acabat de sortir la professó, se rectificarà el curs seguint pels carrers del Bisbe i de Santa Llucia, entrant a la Catedral per la porta principal.

Per al bon ordre s'han senyalat els següents llocs on deuràn reunir-se les senyores i senyoretes, abans de la professó. Els Asils, Montepíos i demés associacions similars, a les Capelles del costat de l'Evangeli, desde'l Chor fins a la porta de Santa Clara.

Les Filles de María, Robers i demés associacions de senyoretes, als carrers dels Comtes i Pietat fins al carrer del Paradís.

Els amants de Jesús Sagramentat tocant a la Canonja. Els Apostolats de l'Oració, Conferencies i totes les associacions darrera de la Plaça del Rei. Les V. Ordres Terceres a la Baixada de la Presó.

Les senyores i senyoretes entraràn a la Catedral per la porta de Santa Clara, i pel costat de l'Evangeli se dirigiràn a la porta principal.

Els homes se colocaràn davant de les Capelles del costat de la Epístola fins a la porta del Claustre, Claustre, carrer del Bisbe fins al carrer de Santa Llucia, carrer de Sant Sever i Plaça de Sant Felip Neri. La Junta Organitzadora desitja que'ls homes vagin agrupats per parroquies presidides per les respectives Juntes parroquials, per lo qual les associacions, convé que's reuneixin amb els feligresos de les seves respectives parroquies. Aquest desig no és obstacle per a que les associacions que no tenen caràcter parroquial formin grupu apart. No havent-se prefixat ordre determinat, els homes aniràn sortint per ordre de proximitat a la porta principal. Les bandes de música que acompanyin a les parroquies o associacions no deuen separar-se de les respectives entitats. Al final deuen quedar-se totes a la plaça de la Catedral, per a tocar la Marxa Reial a l'entrar el Sant Crist de Lepant i la Vera-Creu.

Els portants del tàlem, Junta Organitzadora i autoritats a la Sala Capitular.

Les parroquies i associacions deuen portar arregladors que cuidin de la marxa ordenada de les mateixes.

Els homes no començaràn a sortir fins a dos quarts de cinc de la tarda.

Se recomana als católics que adornin amb domassos els balcons de les seves cases, especialment en els carrers per on passarà la professó.

Entitats que, entre altres, conviden especialment als seus socis per a assistir a la professó

Conferencies de Sant Vicens de Paúl. Punt de reunió: a dos quarts de cinc, al carrer de Sant Sever, 6.

Centre Moral Eulariense, de Santa Eularia. Reunió: a la plaça del Beat Oriol, a dos quarts de quatre.

Gremi de Professors particulars de Catalunya. Secció de senyoretes. Reunió: Boters, 6, principal.—Secció d'homes. Reunió: Cucurulla, 9, principal.

Centre de Sant Pere Apòstol. Reunió: Trafalgar, 48, principal, a dos quarts de quatre.

Associacions domiciliades a l'iglesia de Sant Vicens de Paul. Seccions de senyoretes. Reunió: a l'altar del Sagrat Cor, de la Catedral. Secció d'homes. Reunió: plaça del Rei.

Filles de María de la parroquia de Sant Francisco de Paula. Reunió: a dita parroquia, a dos quarts de quatre.

Círcol Catòlic de Gracia. Reunió: plaça Beat Oriol, 3, a dos quarts de quatre.

Congregació de la Immaculada i Santa Cecilia. Reunió: carrer Baix de Sant Pere, 55, principal, a dos quarts de quatre.

Ordres Terceres Franciscanes. Reunió: a Sant Francisco de Paula, a les quatre.

Filles de María de l'iglesia de Santa Clara. Reunió: a dita iglesia, a dos quarts de quatre.

Arxiconfraría de la Puríssima Sang. Reunió: a un quart de quatre, en el local social.

Congregació de Filles de María i Cort d'Amor de la Mare de Deu de la Mercé. Reunió: plaça de Sant Just, a dos quarts de quatre.

L'Associació Vestuari de la Mare de Déu de la Mercè i Centre Instructiu Moral per a joves obreres, aniràn a la professó, corporativament, acompanyades de l'escolanía i banda.

Punt de reunió, Plaça de Sant Just, tocant a la Esperança, a dos quarts de quatre.

Se prega la insignia, vestit fosc i mantellina.

Tenint en compte que son varies les institucions que radiquen a la parroquia de Santa Agna assistiràn a la professó, se les invita a que a les tres de la tarda acudeixin als claustres, desde on se dirigiràn als llocs que tinguin senyalats.

La Lliga de Senyores per a l'Acció Catòlica, que sortirà també de Santa Agna, prega la puntual assistencia i encomana a les que vagin amb altres associacions que, ademés de la insignia propia d'aquelles, portin el llas de la Lliga.

S'està acabant un bonic penó que estrenarà la Lliga en la professó.

A dos quarts de quatre de la tarda, se reuniràn les senyores pertanyents de les congregacions establertes al Convent de María Reparadora, a la escalinata del Museu de Santa Agata, Plaça del Rei, per a la solemne professó.

Han d'anar amb mantellina i amb la medalla de la Congregació.

La «Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat», prega als senyors socis l'assistencia a la solemne professó.

Els socis se reuniràn al local social de la «Lliga», Mont-Sió, 3 bis, baixos, a dos quarts de quatre, desde on se dirigiràn cap al lloc destinat.

El Círcol Artístic de Sant Lluc ha acordat assistir amb la seva bandera a la professó en honor del Sant Crist de Lepant.

Condecoracions

Ha passat al Consell d'Estat, per a l'oportú informe, l'expedient format per a concedir la Gran Creu de Beneficencia a don Manuel Girona, i la mateixa condecoració per a donya Agna Girona, viuda de Sanllehy.

Política d'aliances

Monomanía sectaria

Continúa essent tema d'actualitat primordial el de les aliances, posat novament a deliberació amb el viatge del Rei a París i amb la crisis fondíssima de la política internacional europea.

En el diari de Madrid «El Mundo» han aparegut declaracions i parers dels nostres polítics més eminents, lo qual no vol dir que no hi abundin les vulgaritats. La més estupenda, potser, es la brollada del simpàtic senyor Azcàrate al dir que l'aliança amb Alemanya no més la preconitzaven els clericals.

Revela, aquesta suspicacia, un desconeixement absolut de lo que es la vida de relació internacional, desconeixement que no podem creure motivat, en un home com el senyor Azcàrate, més que per una ofuscació o per un «lapsus» momentanis.

Anc que no fos de tan mal trobar un nexe entre l'Imperi bismarckià i el clericalisme, res hauría d'influir això en una materia on solament es té en compte l'egoisme de cada estat, la seva defensa exterior. Es ridícol creure que les aliances internacionals d'avui dia que no influeixin sensiblement en lo que constitueix l'interès predominant dels pobles moderns, la riquesa econòmica, la potencia industrial, puguin respondre, de aprop o de lluny, a mires de caràcter espiritual, ja sectari, ja religiós. Ha estat molt oportú el senyor Vazquez de Mella al recordar que ell, partidari «avui» d'una aliança amb Alemanya, havía defensat en ple Parlament, abans de la guerra hispano-yankée, la conveniencia d'aliar-nos amb la República Francesa.

Cal no més repassar la historia per convèncers que el mobil determinant de la política internacional és l'egoisme. Rès més fal·laciós que les guerres dites de religió, de les quals ben poca culpa en sol tenir i ben migrat guany hi sol trobar l'Iglesia. Catalunya justament en fou víctima d'una d'aquestes expol·liacions disfressades amb la capa de la Religió. El desmembrament més gros i més irreparable de la nostra Nacionalitat el causaren els creuats de Simó de Monfort qui, amb l'excusa de combatre la heretgía albigesa, actuaren en profit de la França septentrional. D'aquella intervenció destructora de la obra de la naturalesa, ne vingué després, com un reconeixement dels fets consumats, el nefast tractat de Corbeil, la taca més negra de la nostra historia, més, molt més, que'l tractat dels Pirineus, més, molt més, que l'assalt de Barcelona i la destrucció de les nostres llibertats nacionals—que ja no eren gaire més d'una lletra morta, sense esperit informador—per les tropes i pel govern de Felip V.

El cas Azcàrate, per tant, és, en aquest afer, un cas típic d'iberisme, lo més anti-europeista que's puga donar. Fins en Combes, l'anti-clerical «enragée», se'n riuría.

Nosaltres no ens en podem riure; nosaltres ens en entristim amb tota l'ànima, perque quan intel·ligencies tan clares i serenes, perque quan esperits tan equilibrats com el del «leader» republicà incorrent encara en semblants vulgaritats, és senyal de que el virus radicalista, la monomanía sectaria domina encara arreu d'Espanya. Per nosaltres, qui voldríem desarrelar-la fins de la política interior, fins de coses tan entranyables com la qüestió cultural, cercant l'unanimitat quasi general a l'entorn de les solucions que imposin les realitats socials, per nosaltres qui voldríem acabar amb les sempiternes topades dels rojos i dels negres, qui voldríem fondre les dues Espanyes antagòniques en un gran Imperi peninsular, fort principalment per la seva unitat d'acció, aquest símptoma ens causaría una gran desil·lusió si no estiguessim avesats a vèncer altres prejudis i altres interessos partidistes.

Al Dia

De l'ombra a la llum

Malament comença la política espanyola a l'Africa. No hi hà rès més perillós que problemes seriosos en mans de governs febles: son com armes de foc en mans de criatures.

Convé a tothom que'l comte de Romanones duri unes desenes en el poder; convé especialment a Catalunya i a la orientació de la nova política espanyola. Però espanta considerar que té en les mans del seu Govern la política internacional en un moment de dubtes i conflictes europeus i la política africana en el punt orientador de la seva iniciació.

El desig no té, desgraciadament, força d'imposició; si la tingués, se presentaría davant del meu desig, en el fons de la meva conciencia, un dubte tràgic. ¿Què faría, si de la meva voluntat depengués la caiguda del comte de Romanones, i tingués la responsabilitat de l'acció?

La caiguda del comte de Romanones fóra un altre aplaçament de l'aprovació de les Mancomunitats. Caure l'actual Govern voldría dir disolució de Corts. El projecte de llei de les Mancomunitats hauría de tornar al nou Congrés: treball de Sisife, el nostre! La caiguda den Romanones representaría una solució ràpida, sense preparació, del conflicte polític iniciat amb la mort del senyor Canalejas; representaría, potser, una forçada continuació de la política artificiosa que patim. Però la continuació del comte de Romanones quantes incertituts tanca! A quants perills exposa!

¡Oh còmode decidir el dels quí el fiaven als auguris, i a les senyals del cel i de la terra i de les aus i de les herbes i de les entranyes bategantes de les besties! Ara, confiats en nostra ciencia i en nostres estudis, no tenim—lliures de voluntat i responsables dels nostres actes—més senyals que les del cervell o, si voleu, les del cor!

I jo, francament ho confesso, no sé pas còm decidir el dubte tràgic, tant més quan no estàn pas en massa avinensa el cor i el cap.

***

Però deixem per un moment la enganyosa política; traiem els ulls de Madrid per a fixar-los en la nostra Catalunya, en la santa i redemptora Festa dels Jocs Florals, que'ns parla de còm fou començada i alletada i crescuda la renaixensa catalana. Recordem pietosament als nostres morts, als qui devem lo que som i lo que hem d'ésser, als iniciadors de la gran obra; lloem als sants continuadors de la tasca salvadora que han de tenir, al menys, el respecte de tots, els uns per lo que valen, els altres per lo que'ls costa, tots per lo que estimen; i alentem al jovent que ha d'acabar la gran epopeia de la nostra renaixensa gloriosa. Mos amics, mos companys d'altres dies, mos amics de sempre, els qui hem posat cabells blancs passant el rosari del dolor, de goig, de la renaixansa catalana, anem-hi, com abans, plens d'entusiasme i d'esperança i de amor a la gran festa, a la «nostra festa», a la festa de la patria, que a tots ens uneix com l'amor de la mare als fills.

«Una vegada a l'any» siguem no més que catalans: per Catalunya, per la bona memoria dels que anyorem, per la esperança dels qui han de venir.

Devot, fervorós, com quan tenía vint anys i els aplaudiments papellonejaven al meu voltant per primera vegada en la festa gloriosa de la vinticinquena, vaig cada any a la Festa. No hi falteu, enguany, ni mentres visqueu, els vells amics de sempre, companys d'altres dies. Si al peu del roserar hi trobem flors esfullades, fulles marcides, les branques, oidà! son plenes de poncelles... La vida és un seguit de nits i dies i d'aubades.

Jocs Florals, primavera del cor, fontanella cantaire, que Deu us beneeixi i us guardi la vida.

POL.

Dilluns:

Número extraordinari, amb profusió de gravats.

6 pàgines al matí,
8 pàgines al vespre

De Pedagogía

A propòsit de la conferencia de l'Eladi Homs a l'Ateneu de Madrid.

L'Eladi Homs ha passat per Madrid i ha parlat de Pedagogía. Hauría inquietat una mica els esperits de la gent de ací, si no tinguessin en general els ulls tancats a la vida, per a fonamentar tots els seus principis d'Educació en un pur raonament filosòfic.

L'atmòsfera artificial de la capital de Espanya no hi està feta a sentir la veu de la gent que s'ha creat, en les regions una vida natural basada en el passar de les coses quotidianes. Els grupus intel·lectuals d'ací no surten del camp de l'especulació, no fixant-se en que la intel·lecció freda no és tota la vida sinó una part d'ella.

Perxò al presentar un programa pràctic d'educació, s'ha orientat cap al fi natural de tot lo que eren abans les bones qualitats nacionals que cada ú porta en lo més íntim de la seva naturalesa, no comptant que anava a parlar davant de molta gent que, en realitat, no té cap esperit nacional, davant de gent que mai ha sentit la existencia de tot lo que l'Homs vol guardar i desenrotllar en la nostra generació, per a que sigui la pedra més segura de lo que seràn les fortes i plenes generacions futures.

L'Eladi Homs vol conèixer bé Espanyol conèixer-la a travers de l'Europa; no perdent mai lo que és la nostra personalitat, no abandonant, per despreci, lo que donà força als nostres avantpassats per a ser un poble fort i lliure.

I com que aquí no s'han preocupat sinó d'agafar lo exterior de les coses estrangeres, sense veure que lo que ha d'interessar a l'educador. és lo íntim, lo real; i com al mateix temps estàn acostumats a manifestacions i converses que responen an aqueixa manera especial d'ésser, no han sabut compendre la personalitat de l'Homs, sinó com una contradicció. En els cervells inficionats d'una cosa que en diuen Kantismo, i que no és sinó esperit revolucionari i destructor, no hi cap de cap manera que un jove intel·ligent, que ha estudiat a l'estranger tres o quatre anys, parli de coses que ja son el passat, i que vulgui conservar el tresor emocional de les nostres bones costums i de l'esperit religiós que encara regna a Catalunya.

Es una prova més de les diferencies ètniques que donen individualitat al nostre poble. I com que a l'entorn de les idees que ha exposat l'Eladi Homs, s'ha de crear un grupu català que visqui vida real i que sàpiga unir a tota la riquesa moderna de pràctica educativa tot el tresor de la manera d'ésser, cal que, els qui es creuen espanyols, es convencin de que a Catalunya també es fa ciencia, però que, una mica més pràctics i més humans, no volen fer viure dos sers en una mateixa persona: el bon català que sortirà de la nostra escola futura (i parlem del futur de demà) sigui l'home més pràctic i més ideal, que les dues coses son en el fons una mateixa.

Entre els joves intel·lectuals madrilenys, l'Eladi Homs no faría carrera.

La seva parla sincera i clara, sense cites de filòsops, i de pedagogs estrangers, desdiu de l'oratoria que s'acostuma aquí. Ell parlà, transparentant el seu esperit, sentiment, intel·ligencia i voluntat, posats en tota la seva floració al servei d'una causa patriòtica i honrada. I sols els homes que encara han tingut una infancia passada en aquell ambient sà, humil i formador de bones costums, poden compendre aqueix aparent retrocés que predica l'Homs per a trobar l'aigua pura de la nostra nacionalitat i fomentar-la, i ben conduir-la, enriquida amb tot lo bò que l'experiencia dels pobles moderns ha creat.

Una vegada més s'ha demostrat la independencia de l'esperit català. L'Homs ha tingut la heroicitat de dir còm pensa ún jove català en coses de religió i patriotisme. El seu equilibri moral, la conciencia que té del valor de la nostra raça, fan que escampi alegría i optimisme. I aquí, tot és negre i trist. ¿Còm no havíen de contrastar ànimes tan distintes?

El poble català camina cap endavant sense abandonar lo que fou en el passat.

Els joves d'avui, a Catalunya, tenen fé en sí mateixos i en la patria. L'Eladi Homs, ún de tants, ha exposat als madrilenys i a tot Espanya la manera de pensar dels qui som conscients del nostre valor. No'ls ha pogut mostrar com treballen. Però el temps dirà quin camí és el millor. Aquí, a Madrid, se conformen tenint sabis. Allà, a Catalunya, volen abans homes educats.

Joan CAPO.

Madrid, 28—IV—1913.

Jocs Florals de Barcelona

La festa dels Jocs Florals se celebrarà demà, primer diumenge, a dos quarts de tres de la tarda, amb la solemnitat de costum, en el Palau de la Música Catalana. Desde Casa la Ciutat hi anirà l'Ajuntament, al qual s'agregarà la Diputació, acompanyant-los els Mantenedors i Consellers de l'Institució.

Els adjunts tindràn reservat el seu lloc preferent en les butaques de l'anfiteatre i llotges centrals del primer pis. Les demés llotges han sigut ofertes als adjunts protectors. La premsa se colocarà al peu de l'hemicicle en la mateixa forma de l'any passat. No's permetrà als fotògrafs usar altres màquines que les de mà, ni's consentiràn explosions de magnesi.

Els Mestres en «Gai Saber» i representants de corporacions tindràn lloc guardat en l'hemicicle.

Després de la festa s'anirà amb tota solemnitat al Parc a inaugurar el bust del poeta Maragall, assistint a l'acte la Reina de la Festa.

La guerra d'Orient

Montenegro a Scutari

París, 2, 8'21 nit. — Viena. — Comuniquen de Cattaro que el princep hereu Danilo, en nom del Rei Nicolau de Montenegro, ha dirigit als habitants de Scutari una proclama, anunciant la anexió de la ciutat a Montenegro. — Havas.

Reunió important Austria i Italia.

París, 2, 8'30 nit. — Viena. — A les onze del matí ha començat una reunió de ministres, a la que s'atribueix gran importancia.

Ha presidit el comte de Berchtold, assistint-hi'ls ministres comuns, els presidents dels ministeris d'Austria i de Hongría i els dos ministres d'Hisenda.

Acabada la reunió s'ha facilitat una nota oficiosa, en la que se diu que el Consell de ministres ha deliberat àmpliament sobre la situació política, existint perfecte acord entre tots els ministres respecte de la línia de conducta a seguir en la política estrangera.

Segons «Neue Wiener Tageblatt», l'Austria-Hongría està disposada a realitzar tot seguit els seus propòsits, afegint que en el Consell de ministres celebrat avui s'ha donat compte de les disposicions militars imminents.

Italia marxa d'acord amb Austria-Hongría.—Havas.

Dificultats de la Porta

París, 2, 9'30 nit.—Constantinopla. — Les dificultats per a la designació de plenipotenciaris, retrassen la resposta de la Porta a les potencies.

Se diu que Hakki-Pachà refusa el càrrec de plenipotenciari de Turquía i que Nizami-Pachà posa condicions per a l'acceptació.—Havas.

Austria i Montenegro

Viena.—Com se digué dies passats, Austria exigeix a Montenegro que s'erigeixi una capella en memoria del capella catòlic Palitch, i que's prenguin les mides necessaries per a la immediata edificació.

Exigeix, ademés, que Montenegro se faci representar en la inauguració per un funcionari que tingui categoría de ministre o de general; que els restes mortals del P. Palitch siguin transportats a Zumbi, i que's protegeixi eficaçment als católics que havent adoptat la religió ortodoxa tornin al catolicisme.

Montenegro contesta que esperarà els informes dels seus delegats sobre aquest punt i formularà seguidament una resposta relativa a les peticions de Austria, tenint en compte els sentiments catòlics de la població dels paisos ocupats. En quant a les garantíes que's demanen, Montenegro se regirà per la nota dirigida a les potencies, segons la qual els catòlics se troben baix la protecció concedida per l'Estat a les religions, que totes son lliures a Montenegro.

Bona impressió a Alemanya

Berlín.—Comença a calmar-se la situació internacional.

Alemanya s'esforça en contenir a Austria i se creu que també envía a Roma consells de moderació.

No obstant, no hi hà encara decidit optimisme que podría ser poc fonamentat, principalment en lo de les compensacions per a Montenegro.

Se creu que encara que Austria anés a Scutari, la seva acció sería lo bastant limitada per a no donar lloc a complicacions internacionals.

Lo que diu la premsa anglesa

Londres.—El «Times» diu que no's pot creure que un canvi de actitut per part de Montenegro deixi de ser comprès pel Govern de Viena. Montenegro se troba disposat a cedir i hi hà que esperar que Austri se dongui per entesa.

El «Daily News» diu que amb tot i les simpatíes que alguns senten per Montenegro, hi hà que convenir que en la qüestió de Scutari no ha de llençar a les potencies a una guerra.

El «Daily Mail» creu que l'enviu de forces de Anglaterra contra Montenegro no pot satisfer ni al poble britànic ni a les demés potencies.

El «Daily Telegraph» opina que per més pessimista que sembli la situació no hi hà que abandonar la esperança de una solució amistosa.

Rectificació del Cens electoral

DILLUNS, 5 DE MAIG
= DARRER DIA =

Ciutadans! Cumpliu vostre dever

Junta Local de Reformes Socials

En la última sessió, presidida pel senyor Nolla Badía, s'acordà:

Aprovar tres actes de inspeccions verificades per vocals inspectors.

Enterada de dues comunicacions de l'Institut de Reformes Socials sobre el servei de inspecció del treball.

Procedir a la visita d'alguns centres de treball denunciats.

Informar a l'alcalde que procedeix verificar lo que sol·licita la Societat de obrers barbers «El Fígaro», si no consten antecedents en contra a l'alcaldía, respecte de les hores de tancar els diumenges.

Arxivar als efectes de la llei els reglaments particulars de treball presentats pels patrons dels següents centres de treball: de la Societat «Riegos y fuerzas del Ebro»; taller de construcció i reparació de carruatges de Pere Costa, del de la mateixa industria de Joan Flotats, del de ebanistería de Ignasi Piuen, i de cada una de les fàbriques de calçat dels senyors Vicens Domínguez, Angel Català, Antoni Junxart, germans Terrado, Joaquim Alemany i fill, Lluís Pomar, Simón i Companyía, Angel Martí, Josep Alfonso, Miquel Masdemont, Adolf Domínguez, Josep Domínguez, Majó i Ases, viuda de Verger, Arrufat i Companyía, Tiburci Falcón, Antoni Valls i Antoni **M. Rodríguez.**

Remetre als respectius tinents de alcalde unes denuncies de infraccions del descans dominical contra alguns círcols i casinos.

Aprovar i remetre a l'alcaldía una relació sol·licitada per l'Institut Geogràfic i Estadístic, dels tipus de jornals de diferentes industries en aquesta capital.

Distribuir a les classes obreres, i en els dies que previament se farà públic, bonos de pà, carn i arròs, destinant-hi 2.181'34 pessetes, disponible de les recaudades per multes de infraccions del descans dominical.

Diputació

Comissió Provincial

La comissió provincial, en la sessió que celebrà dijous, despatxà els següents assumptes:

Secció de Governació. — Exempció de subasta sol·licitada per l'Ajuntament d'aquesta ciutat per a contractar el servei d'impressió del llibre de presupost de l'Interior per a l'any 1913.

Decret de tràmit sobre'l recurs interposat per don Agustí Vaqués, concessionari que fou del Cafè del Llac del Parc d'aquesta ciutat, contra un acord de l'Ajuntament de la mateixa per el que's declara rescindida dita concessió.

Secció d'Hisenda. — Informe en l'expedient d'arbitris extraordinaris sobre tribunes i claraboies promogut per l'Ajuntament de Barcelona, per al corrent any.

Idem sobre'ls concerts gremials contractats entre l'Ajuntament de Barcelona i els gremis de fabricants de pastes per a sopa i venedors a l'engròs de safrà, per al cobrament dels arbitris extraordinaris sobre'l consum de les citades especies.

Idem sobre un recurs d'alçada interposat per la raó social «Sobrinos de Juan Batlló» contra un acord de l'Ajuntament de Barcelona relatiu a la paga de l'arbitri sobre l'inspecció de generadors i motors, corresponent a l'any de 1912.

La secció de Comptes municipals de la C. P. ha despatxat els següents assumptes:

Dictàmens proposant l'aprovació i finiquit dels comptes municipals de Montornés, Saldes, Sant Julià de Sardanyola, Sant Pere Salavinera, Santa Creu d'Olordre i Veciana, de 1911.

Informe al senyor governador sobre el presupost extraordinari per al corrent any de la zona d'Ensanxe d'aquesta ciutat i del recurs de don Pere García Faria contra'l mateix.

De l'Escola Superior d'Agricultura

El Patronat de l'Escola Superior de Agricultura ha acordat proveir per concurs les cinc places següents:

Professor de Geología, que ensenyarà: Geología i Geografía física agraries i ademés Anatomía i Fisiología vegetals i Botànica agrícola.

Professor de Matemàtiques, que ensenyarà: Geometría analítica, Càlcul infinitessimal, Nocions de Mecànica racional, Termodinàmica i Mecànica química.

Professor de Zootecnia, que ensenyarà: Anatomía, Fisiología i Higiene dels animals, Zoología agrícola, Zootecnia especial i un trimestre de Zoología, en el curs preparatori.

Professor de Fitotecnia, que ensenyarà: Fitotecnia i Silvicultura.

Ajudant dels professors de Geología i de Biología que, ademés de les dues ajudantíes, ensenyarà la Geología, Mineralogía i Petrografía en un trimestre del curs preparatori.

Les quatre places de professor estàn dotades amb l'haver de tres mil pessetes anyals i la d'ajudant amb dues mil pessetes.

Aquells que's creguin poder desempenyar algun dels esmentats càrrecs i vulguin pendre part en els concursos, poden presentar ses instancies i documentació a les oficines de la Escola Superior d'Agricultura, carrer d'Urgell, 187, qualsevol dia feiner, de nou a dotze del matí, després de la publicació de l'anunci al «Boletín Oficial» de la Provincia, fins al 15 de setembre vinent, inclòs. En el mateix lloc i a les mateixes hores fixades per la recepció de les instancies, se facilitarà una llista de les condicions que deuen reunir els aspirants a les diferentes càtedres.

— Davant la Comissió Mixta de Reclutament, avui se verificarà el judici de revisió d'exempcions i excepcions dels minyons pertanyents als reemplaços anteriors a l'actual dels districtes segon i tercer, d'aquesta ciutat. (Anys 1912 i anteriors).

— Ahir tarda varen reunir-se'ls diputats regionalistes per a canviar impressions per lo que's refereix a la constitució de la nova Diputació.

— El vinent dilluns, davant la Comissió Mixta de Reclutament, se farà el judici de revisió d'exempcions i excepcions dels minyons pertanyents al reemplaç de 1912, del districte tercer d'aquesta capital, i els de tots els anteriors reemplaços de tots els pobles del partit de Granollers.

— A la societat catalanista «Catalunya Vella», de Vich, hi ha donat una conferencia explicant la seva actuació com a diputat provincial, nostre bon amic i company don Narcís Verdaguer i Callís.

— Per no haverhi nombre suficient de diputats, no s'ha pogut celebrar aquesta tarde la constitució de la nova Diputació.

Religioses

Evangeli del diumenge dintre la octava de l'Ascensió.

(Sant Joan, XV, 26—27, XVI, 1—4.)

En aquell temps: Digué Jesús als seus deixeples: «Quan vindrà el Consolador, que jo os enviaré del Pare, l'Esperit de veritat, qui del Pare procedeix, ell donarà testimoni de mí. I vosaltres també donarèu testimoni, ja que del començament ensà sou amb mi. Aquestes coses os he dites, a fi de que no os escandalitzèu. Vos treuràn de les sinagogues; i fins s'acosta l'hora en que qualsevol que os mati, pensarà fer un sacrifici agradable a Déu. I això faràn amb vosaltres perque no conèixen al Pare ni a mi. Mes aquestes coses os he dites, a fi de que quan vingui l'hora os recordèu de que ja os les havía anunciades».

(Extret de la «Fulla Dominical» que, impresa en nostra estimada llengua, se publica a la ciutat de Vich, plaça de Santa María, núm. 1.)

Visita a Lourdes.—Regal als lectors de la Fulla.—Dos bitllets de tercera classe, amb 25 pessetes cada un per gastos de viatge, per a pendre part a la pelegrinació a Lourdes, que sortirà de Barcelona el 13 de juny vinent.

Les fulles del diumenge, 18 de maig, sortiràn numerades, i en el diumenge següent se publicaràn els dos números premiats.

DIJOUS, a la

PÁGINA ARTÍSTICA

número dedicat a

«La Ciutat Jardí»

Treballs de

D. Pere Falqués,
Arquitecte municipal;

D. Guillem Busquets,
Arquitecte;

D. Cebrià de Montoliu,
Secretari de «La Ciutat Jardí».

Gravats de les ciutats jardí angleses

Municipi

Un mercat nou

Ahir tarda, als voltants del mercat de l'Hort Nou, de Sans, semblava que hi havía festa major, tanta era l'animació que arrèu hi havía.

Els veins feien grupus al carrer, i manifestaven la seva satisfacció pel nou element de vida de que ha sigut dotat aquell troç extrem de la ciutat, que a no dubtar, aviat estarà tan poblat com el centre del districte.

Varem sentir també molts elogis dels treballs que pel districte fa el senyor Vallès i Pujals, tinent d'alcalde, de qui sabem que's preocupa ara de resoldre la comunicació del nou mercat amb la part baixa, a travès de la línia del ferrocarril.

La cerimonia inaugural fou presidida pel senyor Vallès, en delegació de l'alcalde.

Entre'ls concorrents recordem als regidors senyors Juncal, Torrès, Lladó, Domenech, Marial, Carcereny, Ballester, Fabra, Ulled, Muntanyola, Pardo, Marcilla, Rosés, Serra, Arola i algun altre, i molts empleats del municipi.

El quefe de la secció de proveiment senyor Martínez (Emilià), llegí'ls acords pertinents a l'acte. Parlaren el senyor Marial, per la comissió de Foment, recordant que inicià el projecte de construcció; Rosés, per la d'Hisenda, que té els mercats al seu càrrec, o algun altre, i el senyor Vallès i Pujals donà per inaugurat l'edifici.

Els venedors obsequiaren als regidors amb xampany.

La Banda municipal donà a l'interior un concert, se permeté l'entrada al públic que invadí aviat les espaioses naus, recorrent-les detingudament.

Veritable satisfacció han produit en els propietaris, industrials i veins del carrers del voltant de l'Hospital de Sant Pau les manifestacions fetes pels regidors en darrera sessió de l'Ajuntament, respecte a la necessitat d'urbanitzar aquelles vies.

El projecte de construir una ampla via diagonal, exposat pel senyor Vallès i Pujals, ha merescut la unànim aprovació dels propietaris de la barriada, que segurament donaràn totes les facilitats necessaries per a lograr tan important millora, sempre que's tracti d'un projecte de prompta i definitiva realització i no d'una de tantes idees que, malgrat la seva bondat, dormen en les comissions municipals.

Govern civil

Conflictes obrers

Segons datos oficials, la vaga dels fundidors segueix sense incidents dignes de mentar-se.

El nombre de vaguistes, ahir, va ésser de 952.

A la nit, va visitar al senyor Sanchez Anido una comissió de patrons fusters per a parlar-li del conflicte que s'acosta.

De la J. de P. a la I.

En la darrera sessió celebrada per la Comissió Permanent de la Junta Provincial de Protecció a l'Infancia i Repressió de la Mendicitat, s'acordà que ingressés a càrrec de la mateixa, un altre cec a la Reial Associació en favor dels Cecs.

Se donà compte de la ponencia presentada a la Junta pel vocal de la mateixa, don Frederic Rahola, sobre la llegitimació per part del pare, d'una nena de sis mesos, filla natural, abandonada de la seva mare, i en poder, actualment, d'una dòna mercenaria, essent aprovada en sa totalitat; també's va donar compte de la visita feta a l'alcalde per la comissió nomenada a l'efecte per a felicitar-lo per al seu nomenament i prosseguir les gestions relatives al servei de repressió de la mendicitat i la vagancia, suspeses amb motiu de la dimissió de l'anterior alcalde. S'acordà visitar de nou al senyor Collaso, després que aquest hagi estudiat els antecedents de l'assumpte.

Aixis mateix se donà compte d'haver sigut recullits durant la darrera setmana 18 nois, dels quals 4 foren reintegrats immediatament a llurs families, que feia poc havíen abandonat; 2 ingressaren a l'Assil del Parc per a ser repatriats, informació previa; 3 ingressaren a l'Hostatge Provisional de la Junta, per a l'estudi i classificació dels mateixos; dos foren recluits a l'Assil Duràn, i 7 foren repatriats a Cartagena.

Dels antics educandos baix la tutela de la Junta, 8 han sigut col·locats en comerços i industries i dos tornats al sinus de llurs families.

De policia

Per medi de l'acreditat procediment del sobre, li han sigut timats 220 francs an en Ramón Urrea Palomares, un simpàtic jornaler murcià, per dos desconeguts.

El succés ha tingut lloc en el Passeig de Colón, a dos quarts de deu del matí.

—A l'escala de la casa núm. 47 del carrer de l'Hospital, han sigut trobats per un guardia urbà, vuit estovalles d'altar, que han sigut posats a disposició de l'inspector de seguretat.

GLOSARI

UN AMIEL VIGATÀ

El cor me fà mal, quan la singular lectura se termina... Llibre obscur que l'atzar conduía a les meves mans! Llibre, emperò, plè d'interès en psicología i en historia, i palpitant de l'intimitat tràgica amb un esperit, i evocador!.. Aquelles pàl·lides fantasmes que angoixaren la nostra infantesa, de nou hi passen tranquiles, sense massa de bruit. I és com si ara, una vetlla, ressomiessiu un somni opressor d'antany, un somni ja abolit dins la vostra memoría, però que encara, des lo pregòn de la subconciencia, misteriosament us enverinava la vida amb vagues aprensions, estranyes melancolíes i sordes terrors.

Això era a la fi del segle XIX. Ne deien per antomasía «la fi de sigle». I de sa decadencia i de son mal, cínicament els homes que'l vivíen se'n feien una manera d'orgull. Temps de descomposició, aquell. Una tèrbola senilitat s'hi ajuntava a la febre de les germinacions noves, que encara no se sabía quina fruita havíen de dur. Un neguit dolorós, un apetit de tenebra s'ensenyorien de les ànimes. La fè religiosa no era pas ben reconquerida; la fè en la ciencia redemptora que durant un segle enter il·lusionà els homes, era ensorrada ja també; el nou idealisme no s'havía articulat i restava no més com una aspiració, com una altra causa per a acreixer el malestar davant les realitats de l'existencia. Fou aquest el temps de l'anarquisme, quan el florir universal de les doctrines i quan els primers atentats, la crudeltat i estupidesa dels quals astoraren el mòn. Fou el temps del decadentisme i de la sensualitat malalta... Recordeu la literatura, recordeu l'art de llavors. Vetaquí Verlaine, el gran poeta que viu morint en les presons i en els hospitals, composant odeletes obscenes o lletanies a María. Vetaquí uAbrey Beardsley, vetaquí Felicien Rops i el Viscomte de Toulouse-Lautrec, corromputs de Japò i de Prostitució. Vetaquí Ibsen, que vol disoldre la familia i la societat i Tolstoi, que vol disoldre la vida civil. Vet-aquí Huysmans i els catòlics equívocs i els blasfematoris i els de la «Rose-Croix» i els de les petites religions de París. Vetaquí els idealistes livids, estetes prerafalites o místics maeterlinckians qui tornen de la raó a la poruga follía i del llenguatge al balbuceig. Vetaquí una gran onada de música, rodant a travers de tot això i anegant-ho, i aquesta onada és el cant de Tristany i Isseuta, i se n'emporta raons i consciencies vers l'abim de l'amor i de la mort, sense deixarles altra força que la de sospirar, abans de per jamai desaparèixer, una paraula, una paraula que és com el testament d'època: «Nihil».

Ai, la traducció espanyola del «Nihil» fou més trista, la catalana encara més! Lo que en altres llocs era un naufragi d'esperits individuals, aquí era un naufragi de nació. En 1893 l'anarquista Pallàs tirava una bomba, en una parada militar, contra el general Martínez Campos; en 1898, esdevenía l'enfonzada de l'imperi colonial. Entremig, per a nosaltres, com a veu d'alentament, com a força positiva, com a orientació, com a fè i esperança, què? Les grans concrecions d'energía, més tard actuants, no existien encara i se preparaven no més, entre basques de gestació, o entre paradoxals profecíes. El nostre Catalanisme no s'havía traduit en un moviment polític organisat: restava, sobre tot, essent una protesta i un plany—una elegía i una blasfemia,—Blasfemia i elegía era també el nostre Europeisme, enveja i desesperada anyorança de lo no conegut o de lo entrevist, no sacra ambició i decisió d'arribar a posseir-lo. Blasfemia i elegía, el Tradicionalisme; que l'anhela a restaurar els valors eternals i a lligar-s'hi no somiava en les direccions enèrgiques i útils que avui veiem florir, tant a Catalunya com a la mateixa Espanya castellana. Rès encara de Civilisme, rès de Imperialisme, rès d'aquest complexe conjunt d'accions, renovadores les unes, innovadores les altres, constructives totes, que havem anomenat Noucentisme, justament per l'hora en que les hem vistes sortir a la llum... Un mòn moría i no més comptadíssims esperits pogueren endevinar que cosa anava a reemplaçar-lo. En els altres fou una repercusió catalana, agravada per l'estretor de l'ambient i per la més silenciosa tristesa, de la crisis universal. Tenim un exemple d'aquestes crisis de «fí de sigle» en el cas de Mossen Cinto. Ne tenim un altre càs Soler i Miquel. Ne tindríem un altre, acàs, en els casos de Maragall i del nostre amic Pere Corominas si no s'haguessin tots dos redimit, l'un articulant el malestar, i així netejant-se'n, amb la poesía i la teoría; l'altre canalisant la vida enèrgicament vers la normalitat política i familiar....—Un exemple més, és el que ha restat recullit en aquest llibre que ara us dic que l'atzar me porta les mans i que son les memories d'un home del temps, el «Dietari» d'un escriptor poc conegut, en Francesc Rierola i Masferrer, que publicava, en 1908, ja mort ell, la pietat de sos companys de Vich.

Aquest «Dietari» té un caràcter doble, Confessió íntima, d'una banda; en altre aspecte, memorandum d'aconteixements públics. Ara líric Amiel, son autor, ara objectiu periodista. Un Amiel, de volada curta, d'estret criteri, de tristor més prosaica, de solitut menys pura, amb la mateixa ineptitut social, però sense l'excusa de l'aristocratisme. Un periodista, capaç de tant en tant, de traçar, amb una crúa eloqüencia, en quatre plomades breus precises, petites escenes de vida ciutadana i de sos històrics fastes i nefastes, que son, algún cop, petites obres mestres, com quan explica la primera vetlla de Liceu, darrera la luctuosa del 7 de novembre de 1893 o la malaltía d'un dels lleons que hostatjà la col·lecció zoològica del Park barceloní. D'un a l'altre aconteixement, d'una a l'altra melancolía, s'arrossega una vida monòtona, ni prou contemplativa per a donar-se a la meditació forta, ni prou activa, per a heure eficacia i fruit; ni amb l'heroisme de la solitut, ni l'intensitat de l'intervenció civil plenaria. Vida mediocre de cafè i de rambleig, de curta excursió i de peresosa lectura, d'estrena i conferencia i concert, de tedi i tafanería, de dispersió i disolució lenta de totes les forces espirituals. En Rierola sembla haver estat, nò un complet ociós, però sí un dels mitjos-ociosos que en la nostra vida intel·lectual sovintejen. En els cinc anys que comprenen les memories, i que foren justament els de la plenitut de sa vida, entre els trenta cinc i els quaranta, cap rastre de treball, ni de seriós estudi, ni solament de disciplinada lectura o de organisada curiositat. La mateixa redacció de son dietari resta intermitent i displicient. La literatura, l'atrau, la crítica, el temta; dona de tard en tard en algún periòdic de Vich o de Barcelona, una impressió sobre una actualitat, un judici sobre un llibre nou. Però—confessa el 9 de novembre del 95—«en l'escriure ja no hi tinc fè, esperança, ni amor. A les poques ratlles ho deixo. Ja sé que, com la guineu deia dels raims, puc dir jo de la gloria literaria: «és verda». Ben temps hi he tingut esperança i per ella tot ho hauría donat. Avui ni hi crec ni'm sembla hermosa; pocs anys son menester per a desllustrar-la i fins quan del tot mos borra, amb prou feines més ne queda que un nom que passa per unes quantes boques i encara maquinalment repetit per la majoría d'elles. Que'm temta poc ja l'ideal! Que poc me temta lo positiu.»

I el fadigosíssim desabriment per la gloria, l'amor no'l compensa pas. Se deixa entendre que'n Rierola viu a Barcelona, dins una dispesa. De temps en temps puja a Vich, per a passar-hi dues festes, per a passar-hi una setmana. Son llavors ses hores de més clara alegría, potser les úniques en que plena, personalment «viu». Troba allí el seu pare, l'estat del qual inspira a voltes inquietut. Hi troba tres nebodetes «aquelles tres alegríes—escriu ell en guarismes,—de 14, de 12 i de 9 anys.» Elles logren treure'l alguna vegada d'excursió als cims, on ell feia anys i anys que no havía posat petja. L'un dia pujen al serrat de les Barraques i vé que una de les noies, «la Concepció», li demana que quan se n'entorna. Ell que respòn que demà... «Demà? que serà trist! Voldría que hi estés tot l'any. —Tot l'any!... Tot l'any!... Entre tot l'any i dos dies hi hà massa diferencia, massa!... La tarda és plujosa, trista. A la nit, a l'acotxar-me, com ràpides imatges, netes, clares, passen a ma vista margeres, plenes de violes.» Dos anys després, en circumstancies que desconeixem, està, per uns dies, si es casa, no es casa; mes «parlava el cap, callava el cor i, com aquest no deia rès..., solter me quedo i solter, si Deu no hi posa remei aniré seguint, fins que vinga la negra amb la dalla...» Per fi, a l'estiu del 98, pels díes mateixos de l'enfonzament nacional, en Rierola ja transporta la quarentena, deixa definitivament Barcelona, on havía viscut per un quart de segle. Familiars afers l'obligarien, en endevant, a viure a Vich; i llavors s'endevina que la pobra vida mustigada combatuda, «plè el cervell d'onades negres, que hi apaguen tota llum d'alegría», s'acull com a un port a la ciutat que aborría abans, «la ciutat que'm donava una tristesa immensa, perque, per a mí era la ciutat de la mort». Ara està content del canvi, pensa en l'alegría que son pare en rebrà, pensa en la vida nova. Al mes d'estar-hi, constata que s'hi troba bé, i no més sent que la feina no li deixi el diumenge tot seu. Als dos mesos s'hi promet amb una parenta pròxima. El 26 la fulla del Dietari diu: «Casat aquest matí al cambril de l'iglesia del Carme». I aquí el Dietari s'acaba i això és tot. Cap figura més de dòna, si no és la de les pobres víctimes de la bomba del carrer de Banys, amb les cames segades o la de la escriptora Pardo Bazàn, que arriba a Barcelona a espaterrar i fer frases, «reventant de suficiencia», passa ni solament s'endevina per les fulles d'aquest llibre, palpitant, però, de romàntica ardencia amagada, de passió sense empleu... D'aquest llibre on un jorn s'ha escrit: «Cares rialleres, suprema bellesa de la terra, heu passat davant meu, heu passat com visions encantades, harmoníes que fugen... Que no us hagi detingut un moment, ni us coneguin les estretes dels meus braços, rès hi fa, tant se val! Potser adintre del cor hi portaría, fent-me rendir al seu pas, cadavres d'amors: ara no més hi porto cendres d'il·lusions mortes, amargues, però no pesantes».

Però el foc, aquí sepultat, rebrotarà més lluny. Aquesta continguda furia del cor pur i torturat, aon anava? Anava a una virtut i anava a un vici. La virtut fou la religiositat de l'home, macissa, dreta, intransigent. Infant d'una fi de sigle, en Rierola no ha sabut fer-se de la seva fè un remei, un consol a l'engunia i frassança. La guarda, però, biològicament, amb esquerpería frenètica, entre les deliquescencies, entre els diletantismes, entre la descomposició mental del temps. Ella marca d'un incomfondible segell tot el llibre de memories; ella s'hi afirma, dura, ça i enllà, en consideracions i judicis, que per lo rectilinis, arriben a ferir a voltes el lector, més ben disposat a simpatisar-hi.—El vici, que diem, té relació amb aquesta especial manera aspra de la seva virtut: és el vici de la crudeltat. Se veu constantment aquest fill de montanya que escriu de les emocions del seu esperit i de les coses que'l volten, atret amb predilecció pels espectacles, per les meditacions i somnis de port i de tortura, pels cementiris i sos ninxos, que no's descuida de visitar cada Totsants, per les horrors dels atentats anarquistes, al lloc dels quals desseguida corre, misteriosament atret vers l'odor de la sang i la esgarrifança de la paura, per les execucions capitals i els patíbuls, per les cucurulles de les confraríes que capten a favor del reu posat en capella, pels incendis al element de justicia, capten a favor del carrer, per la malaltia de les feres, referida un xic en termes de realisme brutal... El dia 21 de novembre del 94, dia en que ha d'esser executat el terrorista Salvador, en Rierola té una nit d'angunia. A dos quarts d'una de la matinada escriu: «Set hores i mitja manquen per a l'escanyada d'un home». A les set ja és al carrer i es dirigeix al lloc fatídic. «El sol traspuava darrera una boirina que s'estenia cap al port. Ha vist blavejar de bruses, soldats i guardies civils de cavall... i a una vora el catafalc negre, un pal i una argolla luenta...» Però en el moment terrible, ell ja és mitja hora de lluny del suplici. Li ha faltat el valor? El cor se li ha estret, a l'home de fort instint, però de feblesa intel·ligenta, qui ha escrit un dia «Soc lo més porug del mon per l'aigua i no sé de nadar»? En tot cas, ell per a trobar, com tants altres, la satisfacció de son instint, conciliat amb la poruguesa, en les curses de braus. Perque aquest intel·lectual de Barcelona, aquest catalanista, aquest home devot tingué, clandestinament potser, una afició, afició dominant, boja, per la bàrbara festa; i la major sorpresa del «Dietari», lo que li dóna més estranya sabor, és veure com l'Amiel vigatà hi intercalà a cada pas, impertorbablement, al costat de les delinqüescencies líriques, al costat dels fins judicis artístics, ressenyes núes i puntuals de «corrides», amb apreciacions breus però secament tècniques, sobre la conducta de toros i matadors... Ell a l'afició crudel, no hi arribava desseguida. Anys i anys resistía la seva intel·lectualitat «dient pestes de toros i de toreros». Feresa, por i fàstig li feu la primera cursa a que assistí. Després, s'hi rendí, s'hi emborratxà. «He aplaudit, m'he aixecat dret, he cridat «bravos!», llegeixo i repasso llibres de tauromaquia...»—Es el vici, doncs, el seu. Som a fi de sigle, a hora de degeneració espiritual, i cal que cadascú s'embruteixi en son vici. En Francesc Rierola và a les curses de braus. Pel mateix temps el literat X. prèn morfina, el pintor Y. dorm a les tavernes del carrer de Trentaclaus, el dibuixant Z. s'endormisca cada tarde, amb el pretext de treure apunts, en el cafè-cantant més vil que troba.

Mentrestant l'historia passa. Passa la historia i les fulles del Dietari ne recullen, quan ells arriben a Barcelona, els batecs. En Rierola no somniarà pas, com aleshores feien d'altres en marxar a Paris. Un dia que son amic Raimón d'Abadal se'n va a Moscou, an ell no més li acut anhelar en sa interrupció d'un parell de semanes a la propria monòtona existencia. En canvi tot característic aconteixement barceloní el recull, en tots és sempre pregonament solitari, sempre morós i portant, fins a ses mateixes ingenuïtats, les agrors esquives de son judici.—Passa la historia, la dolorosa historia, dic. Es 1893 i és la tragedia del Liceu, que en Maragall rememorarà també en un petit poema domèstic. Un periode de terror ha invadit la ciutat. La gent deserta dels espectacles, de les festes, dels passeigs, de les misses altes. A la fi, se fa en Tímid esforç de reacció. L'afició a la música, tímidament desvetllada aquí, n'és el vehícol. El 17 de janer següent el gran teatre torna a obrir ses portes. El mestre Nicolau dirigeix un concert. «L'Arlesienne», la «Quinta», «Reverie», de Schumann; «Cavalcada de les Valkiries» una dança persa. Però el diumenge de Carnaval, encara, «Barcelona no està serena»... «tot és decadencia». Per aquells dies surt «Un saint» de Paul Bourgat i en Rierola en comenta la tendencia de reacció idealista i parla amb misteri de les noves corrents literaries, i de «L'Assompció de Hannela Mattern» de Hauptmann, de la que ha llegit, segurament a un diari, que hi surten a escena, les figures dels somnis o deliris d'una nena malalta. Es l'actor Novelli al Principal que no logra dur gent, i que juga davant les butaques buides, però amb totes les llums enceses, i el teatre resplandint, com a les nits de grossa solemnitat. Son els «Espectres», de Ibsen, i el «Mamma, dame il sole». Una bomba esclatà a l'Hotel Terminus de Paris. El poeta castellà Balart publica son llibre elegiac «Dolores». Surten pintors modernistes: pintaven siluetes esfumades, però heus-aquí que en Zuloaga compareix i en les coses que representa, inclòs núvols i reflexe de núvols a l'aigua, ressegueix sempre el contorn, amb una ratlla espessa i groixuda. El pintor Roig i Soler agromolla els colors i és molt comentat un buste de Lohengrin de l'esculptor Torquato Tasso. El 10 de març, el pintor Cusachs exposa un quadre i en Rierola constata que, de geni, en Cusachs no'n té gens; també hi hà den Brull una gran tela d'assumpte històric «La tonsura del Rei Wamba» on «l'única figura ben pintada és Ervergi». Poc després en Casas exposa un quadre gris i realista «Garrote vil» i en Casellas l'alaba de manera que no sembla bé a l'autor del Dietari. Més tard, exposició pòstuma del paisatgista Vayreda. En parlen en Miquel i Badia i en Casellas i «La Vanguardia». Aquest,—opina en Rierola—abusa del tecnicisme. El primer «és una mitjanía inflada per la propria suficiencia». A la revetlla de Sant Joan, a Belles Arts, sona la «Lyre biterroise». S'estrena «María Rosa» i diu que mai havía entrat a el teatre català una ventada de veritat tan forta». El mes de juny, un italià matà a Lyon d'una punyalada al president Carnot. En novembre, un any després de son crim, Salvador és executat. Hariclée Darclée canta al Liceu...—Es 1895. «Los Condenados» den Galdós i la qüestió dels novelistes al teatre i la revolta de l'autor contra la crítica. «L'artigaire» quadre den Baixeras a Càn Parés. Llimona, Casas, Rusiñol, Masriera, «que desperta la rabia amb aquella escandalositat de carn, no guardada per la roba». La Darclée encara, qui canta, Menor. Ruiz Zorrilla, qui passa, moribond, per Barcelona. El «Reina Regente», perdut. «Les monges de Sant Ayman...» «Un ne surt amb enlluernament i com llantpegs passen per la memòria esclats de color, ratxades d'harmoníes, paraules i imatges que dominen tota altra grandiositat» Mort den Pitarra. «Hi hi dos homes en Roca i Roca,—constata el nostre Amiel—el de «La Vanguardia» i el de «La Esquella.» La Capella russa al Líric i la emoció tremenda d'aquell psalm. 38. Sarah Bernard, que fa «Gismonda». Novelli encara. I, un dia de maig, a la «Lliga de Catalunya», el navarro Hermilio Oloriz qui diu, entre l'entusiasme de tots: «Lo que vé de Madrid no s'ha de discutir: tot és dolent...»—1896. Mor Paul Verlaine, pregant i babejant. Tot el mon parla de Verlaine i de la poesía de decadencia. Mor més tard l'Edmond de Goncourt i sa muller, quan ell moría, ha volgut resar i no'n sabía i Alfons Daudet ho contava. I el 7 de juny vé el gran espant de la bomba misteriosa a la professó de Santa María. I abans, el 28 de febrer, se sab a Barcelona la nova de que'ls Estats Units han reconegut la beligerancia als insurrectes cubans. Comença llavors la tragedia d'aquells lúcids impotents que veien la catàstrofe i no tenien pas força per a deturar les gents en el suicida camí que hi portava. «De fressa a Espanya se'n mou molta. Què hi farem? Perdre Cuba...»—1897. La fusellada a Montjuic dels anarquistes de la bomba del carrer dels Cambis. «No tots han quedat ben morts, els han tingut que rematar.» La vinguda del general Polavieja de Filipines, entre la gentada immensa i els balcons endomassats, i senyors i senyores qui saludaven amb el mocador. Cànovas assessinat. En Senpau és condemnat a mort, però la causa và a Madrid. «Terra baixa...»—Es 1898. «La Catedral» d'Huysmans. Els pintors modernistes a les exposicions i ses hassanyes fòra d'elles. Les inondacions del Llobregat: son plà, convertit en «una mar d'arbres, mar lletós, blanc, d'una blancor trista, en la que la vía del carril s'enfonza, perduda, traient no més, com barco negat, sos pals... Sota aquella aigua, vianda, una cullita malmesa, camps escorxats, miseria...» I desseguida, l'enfonzament nacional, entra la follía, entre el temor de tots, el rosari tristíssim de les derrotes, la liquidació de tota una era. La nit del 24 d'abril, al Liceu, se demana la Marxa de Càdiz i surt la Darclée abraçada a la bandera espanyola. En un dels entreactes se diu que l'«Infanta María Teresa» ha tirat a fons un creuer americà; després se sab que és mentida. El dia 1 de maig se reb la nova que Manila ha estat bombardejada, de l'esquadra no se'n sab rès. El dia 2 de maig se sab la desfeta de l'esquadra. A Madrid la gent s'agombola davant les cases den Sagasta i den Moret cridant que morin. Dia 3. «Manila crema; Cavite, destruit. En Salmerón clama.» Dia 4. «Rès de Cuba, rès de Manila. Avalots a Gijón, Talavera i altres punts. Se senten cruixats de quelcom que s'esquerda.» El dia 9, l'estat de siti proclamat pels carrers. Se parla d'un manifest dels catalanistes demanant la pau, manifest que no pot publicar-se. «D'aquesta, Cuba serà independent... Com més tardi la pau serà més desastrosa.» La tragedia se consuma entrat l'estiu, però en Francesc Rierola ja no se'n sent.—Es difícil ara imaginar quina arribà a ésser l'atonía, l'insensibilitat silenciosa i estupefacta amb que'ls homes del temps, gastats per la llarga tanda de disolució, acullíren en general les darreres horrors.—Aquest ja viu a Vich, prepara son matrimoni. Tot rastre d'aconteixement públic ha desaparegut del Dietari i el Dietari se termina tot seguit...

A lo llarg de tot ell, revenint a cada punt, a travers els episodis narrats narrats com la tornada d'una cançó de angunia, o millor, circulant-hi a travers com un riu lívid en un paisatge de ombres, el cas típic de disolució mental, la historia del naufragi de Mossen Cinto se vé desenrotllant, obscura i angoixanta, desde que en Rierola el và a visitar a La Gleva, el 26 d'agost de 1904, i el troba encara tranquil i resignat, «sentat en una humil cadira, vestit amb sa sotana, les mans sobre els genolls, la mirada dolça fugint de la terra», passant per tots els episodis de la crisis, fins quatre anys més tard, quan, a 8 de febrer, se sab que el bisbe ha tornat al poeta la llicencia de dir missa. Per al vigatà cronista, aquest cas és una preocupació constant, com una obsessió. Mes el seu cas propri no és menys interessant, com a característic del temps. També ell va conduint afadigat, any per any, dia per dia, el pès d'una tragedia, més humil, més ordinaria, però terrible també. Totes les seves curiositats, tants diletantismes, tan obstinada i poc reixida recerca de les millors sensacions de l'art i la vida, no logren gorir aquest infant de son sigle del mal interior que dú i que tot li agrava al voltant. Arrèu de les memories íntimes sòn planys, sospirs de tristor miserable i de neguit, esforços esvaits en la vacuitat obscura, paraules de desesperació sorda: «He fet massa camí per l'erm i de la polç recremant de la caminada ne porto plè i cendres l'esperit. Rès més hi florirà...» «Barcelona's tornarà trista, perque sab que té la podridura a les entranyes...» «Tot està fret que gela, tot és decadencia...» «L'esgarriament de la vida, quan se té l'ànima fòra, dóna més tristesa que la mort...» «Xafament físic, xafament moral. Si no tinc energíes per a apartar-les, grans tristeses m'esperen.» «Tot és trist.» I això: «Una nit febrosenca: la sòn me venía a glopades, me envolcallava com dintre un núvol espès i em deixava un instant en sopit desvetllament i em tornava a rependre. En una d'aquestes onades de sòn, he somniat que m'acabava, que com un grà de sorra me desfeia en polcinera, en mig d'un cel tèrbol, groguenc.» I això altre: «Aquesta matinada, l'adoloriment al costat esquerre i a l'esquena, més fort de lo que mai l'hagués sentit. Vé més depressa!» I això altre,—segurament més terrible encara, si sabem bé llegir i si pensem en la època de la vida en que fou escrit: «Dia 24 de febrer... La tarde l'he malgastat al Liceu: «Silvia» i «Puffenfies»...» Tardes malgastades, dies perduts, joventut miserablement consumida! I aquest essencial «hamletisme» en tot, aquest ressò a cosa nostra, de la veu de Henric Frederic Amiel, que, al passar de l'Hamlet suïç a l'Hamlet ausetà, se fa més apagada, anomena coses més universals i menys poètiques, però ens diu la mateixa malaltia, la esterilitat mateixa i l'estat afrós de ruptura espiritual de tot son temps.

I ara pensem, pensem-hi com en un mal somni passat, que fou una hora en que, fret d'excepcions virils, poc sabudes encara llavors i no més providencialment explicables, tota la Barcelona intel·ligenta vivía així. Nosaltres mateixos, que érem infants, respiràrem aquest aire corromput, i de la febra que'ns donava, quant ens costà, després, arribada la jovenesa, alliberar-nos,—si és que'ns en havem alliberat del tot! Les nostres primeres impressions de vida civil, foren les primeres bombes: encara contemplavem parades i professons com una joguina quan la follia crudel dels homes ens va dir com de la joguina saltava la sang; i encara durava la envilada estupefacció causada a les gents pel desastre espanyol, quan l'Universitat ens obría ses portes. Així el periode comprès en el Dietari de Francesc Rierola fou el de la nostra primera formació. Tot lo d'ell ha entrat en la composició del nostre esperit com un amarg llevat...—Però heus-aquí que, quan ell va terminar, s'iniciava la nostra jovenesa. Clams de liquidació, clams de regeneració eixien d'arrèu. Això fou, sobre tot, un baladrejar. Però al mateix temps, desvetllades del mal somni, ocultes energíes daven començ a la bella tasca. Una silenciosa sembra començava de que avui ja endevinem el florir. Venien ideals nous: venía sobre tot el coratge dels pensadors, per a articular-los en fòrmules clares, els dels homes d'acció, per a dur aquestes fòrmules a la realitat. I els pensadors han estat també una mica homes d'acció, volent consagrar ses forces de joventut a la feina d'instauració de la Cultura: i els màxims homes d'acció han estat també uns lúcids, estretament lligats a l'emissió de les fòrmules del pensament. I ens han vingut del mon i les hem traduides, ventades de la nova idealitat, de la restauració de valors, «per a la que en cada país laboren els selectes. I hem vist com tota l'humanitat s'avergonyía ja de la finisecular malura i aspirava a entrar a una era, de fresca moralitat, de reconquerida salut, en els cors i les ments... Així aquelles tenebres poc a poc s'esvaíen. Ara, els temps son altres i munten noves generacions. Noves generacions que ja han desterrat l'ombra d'Hamlet; que ja saben de la alegría del viure civil i de les preparacions anormals; que han volgut conservar millor la puresa i l'energía; que han trobat ja davant ells, homes a qui han pogut creure i guanyar així el sentit inapreciable de la Santa Continuació; que coneixen alguns mestres a la Universitat i força eines als laboratoris, i totes les possibilitats científiques a l'Institut i tots els llibres a la Biblioteca; que han sortit a l'estranger a estudiar-hi ia amidar-s'hi; que si alguna «vague d'ame» els havien donat les inquietuts d'adolescencia, n'han pogut gorir masculinament amb aquest instrument magnífic que son els deports ivernals i amb aquest altre instrument magnífic que és el servei militar obligatori.

XENIUS.

Els catalans de l'Havana

El Centre Català del carrer d'Aguacate, 50, de l'Havana, ens fa saber la constitució de son nou Consell directiu per a 1913, que és així:

President, Andreu Petit; primer vis-president, Pere M. Ortoll; segón vis-president, Carles Sandiumenge; tresorer, doctor Josep Murillo; secretari, Josep Folch; vis-secretari, Esteve Mundet; consellers: Josep Pell, Antoni Redón, Nicolau Planas, Heribert Prats, Josep Conangla, Enric Huguet, Martí Rius, Jaume Planiol, Joaquim Pérez, Marcel·li Calafell, Joaquim Vidal, Josep M. Estany. Suplents: Josep Jaumira, Jacinto Farrés, Joan Farrés, Lluis Batlle, Marsal Llosent.

Hem rebut impresa la «Memoria del Centre Català de l'Havana», corresponent a l'exercici de 1912.

A la capsalera hi va estampada la «Declaració de principis» acordada en Junta general de 6 d'agost de 1911, en la qual se consigna que'l Centre es considerava com una extensió social i espiritual de Catalunya en terra cubana i fa solemnial afirmació de la Personalitat Catalana; demana que la organització política de Catalunya respongui a la opinió de la majoría dels catalans i que mentres això no's pugui lograr se demani a l'Estat que concedeixi la més amplia autonomía.

La Memoria fa saber que'l Centre ofereix als seus associats socors mèdic en la Quinta Balear de la qual en publica sis vistes fotogravades que demostren la perfecta instalació d'aquesta «Quinta de Salut». Publica la llista del personal facultatiu.

Fa historia de la vida corporativa i del falaguer estat econòmic en que's troba.

Esplica lo que és l'establiment de Triscomia o estació d'immigració on hi queden dipositats tots els immigrants en observació sanitaria, fins que un particular o entitat afiança al Govern que en cas de necessitat aquell immigrant no serà una càrrega onerosa per a l'Estat cubà. En cas contrari son reembarcats cap al port d'origen.

El Centre Català de l'Havana té montada una Delegació d'immigració per a tots els qui van a Cuba, havent-se ja inscrit socis del Centre Català a Barcelona o a bordo del vapor. A Barcelona hi hà un delegat del Centre que fa les inscripcions.

La Memoria dona una noticia detallada de tots els actes interessants per a Catalunya en que ha près part activa i quasi tots han sigut oportunament consignats en aquestes planes. Publica la llista nominal dels 235 socis que el formen, tots ells catalanistes; el moviment de caixa i les altes i baixes de socis.

MES TELEGRAMES I TELEFONEMES DE "LA VEU DE CATALUNYA"

(PER TELEGRAF)

El Resident al Marroc

Madrid, 2, 9'15 nit.

A pesar de les negatives oficials, s'insisteix en que'l general Alfau ha presentat la dimissió del càrrec de Resident al Marroc, per estimar que amb els rescents Decrets publicats pel ministeri d'Estat sobre'l protectorat, queda en condicions d'inferioritat respecte al Jalifa.

El tractat amb Italia

Han visitat al ministre d'Estat els senyors Labra, Urquijo i director de Duanes, ocupant-se del tractat de comers que s'estudía per la comissió hispano-italiana.

De la Llegió d'Honor

Sembla que'l Govern francès, amb motiu del viatge del Rei, concedirà una proposta per a cavallers de la Llegió d'Honor en la que hi figurarà l'esculptor català Clarà.

Tropes a l'Africa

El Rei ha rebut nombrosa audiencia militar.

El general Marina, al sortir del Palau, ha manifestat que demà se reuniràn als voltants del pont de San Fernando totes les forces de caçadors que'l dilluns a la tarda començaràn a sortir cap a Ceuta i Larache.

El mateix dia, al matí, rebrà el Rei als quefes i oficials que les manen.

L'ensenyansa al Marroc

A les cinc de la tarda s'ha reunit en el ministeri d'Estat, en sessió solemne, la Junta d'Ensenyança al Marroc, creada per R. D. de 3 d'abril últim.

La constitueixen: president, el senyor Santamaría de Paredes; i vocals, els senyors Fernàndez Prida, Ugarte, Muñoz del Castillo, Rivera, Menéndez Pidal, García Linares, Asín, Palacios i García Alonso.

El ministre d'Estat els ha dirigit la paraula exposant l'objecte de la Junta i la labor a desenrotllar, esperant grans resultats d'aquesta Junta per la competencia de les personalitats que la composen.

Els senyors Santamaría de Paredes i Fernàndez Prida han contestat agraint les paraules del senyor Navarro Reverter i oferint el seu concurs per a que la comissió compleixi degudament el seu fi.

Un que's queda

El regidor republicà senyor Rosalen no ha acceptat formar part de la comissió de regidors de Madrid que aniràn a París invitats pels d'aquella capital, per haver-se mostrat contraris an això els seus electors.

El cos juridic militar

Per R. O. que publica el «Diario Oficial del Ministerio de la Guerra», se disposa que de la plantilla del cos jurídic militar que figura en la vigent llei de presupostos per a l'administració regional de la península, illes Balears i Canarias, se destinin a la quarta regió (Catalunya) un auditor general, un auditor de brigada, un tinent-auditor de primera, tres de segona i un de tercera.

El total de les plantilles per a les distintes regions ascendeix a tres auditors generals, set auditors de divisió, cinc de brigada, nou tinents-auditors de primera, 14 de segona i 10 de tercera; total, 48.

Conferencia

Avui han conferenciat novament el comte de Romanones i el ministre d'Estat, tractant del viatge del Rei a París.

Troballa de dinamita

Aquesta matinada el sereno del carrer del Nunci ha recullit a la porta de la Nunciatura un paquet de regulars dimensions, el qual estava format per una capsa de cartó folrada de paper impermeable contenint 22 cartutxos de dinamita negra.

Havia sigut facturada a Bilbao.

Se n'h adonat compte al jutjat de guardia i aquest ha comensat a instruir diligencies i pesquisses per a descubrir l'origen de semblant troballa.

A la «Casa de Canónigos» se guarda impenetrable reserva.

A l'arribar el fet al domini públic s'han llensat a volar les més fantàstiques versions.

Accident ferroviari

La guardia civil que dóna escolta al correu d'Extremadura ha donat compte a la Direcció de Seguretat de que dit tren ha descarrilat a l'arribar a la estació de Emperador, pròxima a Ciudad Real.

Un vagó de primera classe ha quedat destrossat, resultant amb diverses ferides la viatgera Virginia Barco, que ha sigut curada de primera intenció pels metges de la linia.

No hi hà que lamentar més desgracies.

De Ciudad Real ha sortit un tren de socors que ha recullit els viatgers del tren descarrilat.

Aquest ha arribat a Madrid amb quatre hores de retràs.

Senadors vitalicis

Se diu que'ls nous senadors vitalicis seràn els senyors Aura Boronat, marquès de Cortina, Lluis Silvela, Tomàs Maestre, Daniel López, marquès de Santa María i Alfons Zavala, que ha sigut per primer avegada diputat en aquesta legislatura.

La diada

Al carrer de Ruiz s'ha aixecat un altar on s'han celebrat misses a les onze i a les dotze del matí, en commemoració del Dos de Maig, amb assistencia de nombrós públic.

Donaven guardia d'honor els milicians nacionals.

La manifestació escolar s'ha organitzat a les 10'20, a la porta de la Universitat Central, d'on s'ha encaminat a la plaça de la Llealtat per a coincidir amb l'homenatge que allí ha celebrat l'Ajuntament a les onze del matí.

La manifestació no anava nodrida de estudiants: sols hi figuraven els de la Escola Superior de Comerç de Madrid, Escola Nacional de Música i Declamació, Institut del Cardenal Cisneros i Normal de Mestres, amb els respectius estandarts, i alguns alumnes de les Facultats de Dret, Ciencies i Medecina, sense ells, per negar-se el Rector de la Universitat a concedir-los.

La negativa del senyor Conde i Luque ha produit alguna contrarietat entre'ls escolars i una comissió d'aquests se disposava a visitar al ministre d'Instrucció pública per a enterar-lo de lo ocorregut.

Els manifestants, en número reduit, han desfilat per la plaça del Dos de Maig i s'han dirigit al monument erigit en el Saló del Prado als héroes de la jornada del 2 de maig de 1808, on han oit missa.

Durant el solemne acte religiós l'orfeó «Eco de Madrid» ha executat, acompanyat per la Banda Municipal, l'«Himno del Dos de Mayo», del mestre Bretón, i la «Jota Aragonesa» del mestre Josep María Elvira, ex-director de l'orfeó.

Nombrosos socis del «Centro de Hijos de Madrid» han celebrat la solemnitat del dia amb un dinar íntim en els «Viveros de la Villa». L'acte, que ha sigut presidit per don Fecond Dorado, ha resultat molt animat.

Sobre'l viatge regi a Paris

Madrid, 3, 12'30 matinada.

A darrera hora de la tarda ha arribat al seu despatx oficial el comte de Romanones, qui ha exposat a varis periodistes que ara solament s'ocupa el Govern del viatge del Rei a París, manifestant que ni de la dreta ni de la esquerra s'han fet observacions a la projectada expedició en forma que pogués ser tinguda en compte.

Ha afegit que li convenia fer constar això perque si ocorría en el viatge alguna ensopegada, cosa que no espera, no's podría llençar sobre'l Govern tota la responsabilitat, perque la premsa de tots els matiços, que és la que revela els estats d'opinió, no ha fet cap observació a la expedició regia.

Sobre aquestes manifestacions diu «La Epoca» que encara que'l Govern no ha anunciat el viatge a París d'una manera concreta, ha exposat la seva opinió en forma que no'ns expliquem ni el seu objecte ni el seu alcanç.

Diu que hauría tractat l'assumpte amb més deteniment si el Govern no seguís defugint-lo i ocupant-se de la expedició en forma que no s'ha fet mai.

Consti, doncs, que'l viatge s'efectúa baix la exclusiva responsabilitat del Govern i que no ha contestat a cap de nostres preguntes, fent aixís poc menys que impossible que discutíssim la oportunitat i conveniencia de l'anada del Rei a Paris.

Si ara el Govern sent ja els efectes de la seva irreflexió i de les seves alegríes, precís és que tingui quan menys la conciencia de son dever i no busqui amb qui compartir responsabilitats que son exclusivament seves.

Els jaumistes

Amb motiu de la festa del dia, a la que han près part activa els jaumistes, hi ha hagut gran satisfacció en el seu Círcol, especialment entre la joventut del partit.

En els salons de «El Correo Español» s'ha celebrat un miting pronunciant-se discursos molt entusiastes i alguns oradors han expressat el desig de que aviat siguin els jaumistes els que rendeixin en el Pardo els honors militars a Daoiz i Velarde.

A Borsa

S'ha celebrat la reunió de Borsa a Madrid amb molta animació en les operacions i amb molta concorrencia.

El mercat de París s'ha presentat amb franca millora.

Al matí l'exterior ha avençat mig enter, tancant a 19'40; la renda francesa, un quart per cent; els Norts, 9 francs; els Alacants, 7; el Río de la Plata, 3; Riotinto, 36.

A Madrid s'ha operat l'Interior a fi de mes 80'80, lo més alt i 80'47 lo més baix.

Ultimament, a les quatre de la tarde, 80'65, havent pujat en comparació amb la tanca anterior 75 cèntims.

El Comptat se fa en la serie D a 80'80 i en la C. a 81'30, amb alsa de 65 i 60 cèntims, respectivament.

En Amortitzable al 5 per 100, se negocía un títul de 5.000 pessetes a 140, avençant 0'15 per cent.

En Norts s'efectúen transaccions a 514'50, i en Alacants, a 499'50, 501 i 502'50.

Els Río de la Plata queden a 466'50, al comptat, i 468'25 i 50 a fi de mes.

Els banquers no arriben a ultimar operacions en francs i en lliures.

Els primers tenen diner a 8'75, i paper a 8'90, i els segons, a 27'39 i 27'42, respectivament.

L'alça és, doncs, general en tots els valors de tots els mercats.

Tir de coloms

En el tir de coloms de la Casa de Camp, han començat les tirades de primavera.

Hi han près part els més distingits tiradors de Madrid, Barcelona, Sevilla, Valencia, Jerez i altres poblacions.

Se disputava avui la Copa del Rei, i s'inscrigueren 65 tiradors.

Desde molt dejorn han acudit aquests al tir per a esmorzar allí.

El Rei, acompanyat del comte de Mascedas, ha marxat a la una de la tarda a la Casa de Camp, on ha dinat.

Poc després de dos quarts de dues s'ha verificat la tirada de la Copa del Rei i una hora després s'han disputat els demés premis.

Han guanyat el marquès de Villaviciosa de Asturias i el català senyor Burés.

La Reina ha presenciat la tirada i després ha passejat per la Casa de Camp.

També hi ha estat la princesa de Battemberg amb la seva dama.

El dilluns se disputaràn els premis de l'infanta Isabel.

La Exposició de Creus

Avui inauguraràn els Reis la Exposició de Creus que amb motiu de les presents festes constantinianes ha sigut instalada en el palau de la Biblioteca i Museu Nacional, als baixos de l'edifici.

S'exhibiràn quadres d'assumptes religiosos enviats per distintes personalitats, i en vitrines més de 500 objectes d'art d'associacions i congregacions religioses.

Els salons estaràn artísticament adornats amb plantes i flors.

La festa de les Flors

Els senyors Gimeno, Verdes Montenegro, Benavente, Castro, Espina, Latour, Prast, Gamero, Mesonero Romanos, Triviño, Souza i Albeniz, firmen una alocució al poble de Madrid en que manifesten que'ls ha mogut a organitzar la festa de les flors el veure que Madrid no té un veritable Sanatori antituberculós.

Ells hauríen desitjat formar un millor programa, però la premura del temps els ha impedit realitzar els seus propòsits, esperant, no obstant, que'l poble madrileny sabrà respondre an aquesta crida per a contribuir en lo més possible a la eliminació de tan terrible açot.

La municipalització de l'aigua

«El Mundo», defensant l'acord de la comissió d'aigües de Barcelona, municipalitzant el servei de l'aigua, se refereix a Alemanya on 219 ciutats tenen municipalitzat aquest servei.

La municipalització de l'aigua ha resultat lucrativa en la majoría de les ciutats alemanyes, obtenint algunes un superàbit considerable.

El preu de l'aigua és variable.

El consumidor paga la quantitat d'aigua que senyala el comptador, segons una tarifa que s'estableix per datos fiscals, nombre d'habitants de la localitat, nombre d'habitacions, valor en capital de l'immoble, preu del lloguer, etc.

El municipi sols fixa un mínimum de consum obligatori, i no és sols a Anglaterra i a Alemanya on se poden trobar exemples que abonen la municipalització. A Ginebra, que tanta importancia ha adquirit en aquests temps, està municipalitzada l'aigua, produint un benefici anyal de 720.000 francs. Als Estats Units, de 3.196 empreses d'aigua 1.690 son municipals.

Tots aquests exemples estàn demostrant que si hi hà alguna cosa en el mon que exigeixi la municipalització, dita cosa és l'aigua.

L'aigua no's pot explotar per l'interès privat com un producte de la terra, com un producte manufacturat. L'aigua és de servei universal i públic per la seva naturalesa, és una necessitat absoluta per a la vida.

CAMISERIA
SANS
Boquería, 32
Gran assortit de corbates

Les aliances. - Opinió den Mella

«El Mundo» publica avui la interview amb el senyor Vazquez Mella sobre el tema de les aliances.

Diu que Espanya sols pot adoptar avui una de les tres actituts següents: la neutralitat, la aliança per a questions concretes amb nacions dels dos grupus de que parlava el senyor Cambó, o l'adhesió a un d'aquests dos grupus.

La primera és impossible.

La segona seria hàbil, però no depèn de nostra voluntat, sinó que ha de subordinar-se als compromisos d'aqueixos Estats, dins d'un grupu respectiu.

No'ns queda més que l'aliança amb un dels dos grupus. ¿Amb quin devem pactar?

Les aliances no s'improvisen, i jo no conec totes les circumstancies necessaries per a formar judici exacte, però crec un error aliar-nos amb França i Anglaterra, i no és que no reconegui les admirables qualitats d'amdúes nacions, com ho prova el que vaig pronunciar un discurs en el Parlament abans d'esclatar la guerra hispano-yankee, en el qual parlava de la conveniencia d'aliar-nos amb la República francesa; però ara no crec convenient això.

La oposició de nostres interessos amb Anglaterra se deriva de la geografia i de la historia.

L'apoiament d'Anglaterra als enemics d'Espanya és un fet repetit en el curs de tota nostra historia i aquest fet s'aclareix encara més quan se relaciona amb el principi geogràfic, perque com Anglaterra és nació insular, el domini del mar és condició essencial de la seva vida.

Per al domini del mar li és precís ensenyorir-se del Mediterrani que és el mar de la civilització, i per això li és necessari tenir baix el seu mando l'Estret de Gibraltar. Per això necessita la península ibèrica, i per a dominar-la mantenir-la dividida, i per això l'ha dividit i per això hem trobat a Anglaterra contra nosaltres en Albujarrota, en el tractat de Matuen, i quan en el sigle XVIII el marqués de la Ensenada tractà de restaurar nostra marina de guerra, Anglaterra procurà la seva caiguda valent-se de intrigues diplomàtiques; si en la guerra de la independencia ens apoià no fou per amor sinó per a lliurar-se d'altre enemic formidable; en 1860 s'oposà a que'ns establisim a Tetuàn, i actualment ens impideix fortificar la costa del Marroc que'ns concedeix l'últim tractat amb França, aixís com l'artillat de Sierra Carbonera, Punta-Carnero i Punta de Tarifa, dintre de nostre territori peninsular.

Se mostra francament partidari d'una aliança amb Alemanya.

Se declara partidari de la segona esquadra i de quantes més siguin precises, però després que s'hagin posat en condicions de defensa nostres poblacions marítimes.

Es possible que'ls anglesos poguessin desembarcar en les costes indefenses, però calculis la enorme esquadra que tindría que posar en moviment davant del perill d'Alemanya per a desembarcar 30.000 homes que no podrien internar-se gaire sense arriscar-se a un desastre.

No creu que França i Anglaterra prenguin represalies econòmiques contra Espanya, si s'inclinés a la Triplice.

Considera inoportú el viatge del Rei a Paris. Donada la situació internacional creada per la qüestió dels Balkans, la presencia de don Alfons a Paris és molt significativa contra Alemanya.

La conjunció

A darrers de la setmana entrant se reunirà la minoría de Conjunció republicana-socialista, per a pendre acords sobre la campanya política a realitzar en la propera tongada parlamentaria.

Viatge den Villanueva

Ha sortit cap a Algeciras el ministre de Foment.

Pel Van-der-Goes

La sotscripció per a recaudar fondos amb l'objecte de rescatar el quadre del Van-der-Goes alcança 11'800 pessetes.

En Maura

Comuniquen de Saragossa que'l senyor Maura i la seva esposa segueixen en el Monastir de Piedra, acompanyats dels senyors Ossorio i Gallardo i Muntadas.

Se prepara un homenatge que'ls conservadors saragossans tributaràn al senyor Maura.

La «Gaceta»

Madrid, 3, 10 matí.

La «Gaceta» publica:

Relació dels carregaments de blat i demés cereals procedents de l'estranger que han sigut despatxats a les duanes de la península i illes Balears durant el mes de març de l'any actual.

Pel viatge del Rei

Durant l'ausencia del president del Consell de ministres, amb motiu del viatge regi, quedarà encarregat del Govern el ministre d'Estat senyor Navarro Reverter.

El dilluns, a l'hora de costum, se celebrarà Consell de ministres al Palau, presidit pel Rei.

Sembla que aquest serà l'únic Consell que's celebri fins que torni don Alfons de Paris.

Precaucions

Segons telegrafien de Marsella la policía vigila cuidadosament als anarquistes.

Els barcos procedents d'Espanya se registren minuciosament i els passatgers son sotmesos a una discreta investigació i vigilancia que s'exerceix també en la estació de Sant Carles.

La campanya anti-tubercusa

El ministre de la Governació ha manifestat, per encàrrec del seu company de Marina, que aquest no ha autoritzat a ningú per a que el seu nom figuri entre'ls firmants de l'al·locució dirigida al veinat de Madrid amb objecte de recaudar fondos amb destí a la creació de un sanatori anti-tuberculós.

El senyor Jimeno, segons ha dit el ministre de la Governació, no fà cap distinció en la campanya anti-tuberculosa, i fidel al seu criteri, tot lo que es recaudi, creu que's té de distribuir per igual entre totes les institucions del mateix caràcter.

Ja comencen a col·locar-se les senyoretes en els diversos altars que s'han muntat avui per a recaudar diner amb destí als dispensaris antituberculós.

A la porta del Sol s'està acabant de construir en aquests moments un artístic altar amb tapiços i flors.

El comerç de Casablanca

Cádiz.—En el vapor «Vicente Ferrer» ha arribat una comissió nombrosa de personalitats respectables i comerciants de Casablanca que's dirigeixen a Madrid per a protestar davant del ministre d'Estat de les dificultats que's troben en el consulat espanyol, impedint això el desenrotllo del comerç, poc garantisat actualment a causa del malestar de la colonia espanyola a dita plaça africana.

D'una professó cívica

Jaén.—S'ha celebrat la professó cívica al monument del poeta Bernat López García.

Lo que diu en Romanones

Madrid, 3, 2 tarda.

El comte de Romanones ha manifestat al diputat don Lluís Zulueta que ahir fou posat en llibertat, a San Fernando, el coronel d'artilleria de l'Armada que's va negar a assistir a la missa de l'Esperit Sant abans de presidir un Consell de guerra.

El procés a que s'ha sotmès al coronel té que continuar perque així ho determina la vigent llegislatura, però el quefe del Govern ha anunciat que en quant les Corts renuin les seves sessions presentarà un projecte de llei que harmonisi els preceptes del Codi naval amb el de justicia militar, en lo que fa referencia a aquestes qüestions de caràcter religiós.

Segons manifestacions del president del Consell demà sortirà cap al Ferrol el ministre de Marina i el dilluns ho farà la infanta Isabel.

Ha anunciat que el dilluns al matí se celebrarà Consell de ministres a Palau, presidit pel Rei.

Ha tret importancia a la troballa de cartutxos de dinamita a la porta de la Nunciatura, ja que en la forma en que s'han trobat no entranyava cap perill la seva permanencia en aquell lloc.

Suposa el president que's tracta de algun robo i que el lladre al veure's en perill de ser descubert dipositá el paquet en la Nunciatura, que està en un lloc en que transita poca gent.

Ha confirmat el comte de Romanones que a la Direcció de Propietats anirà el senyor Arminyàn, i a la d'Administració local el senyor Chapaprieta.

La festa anti-tuberculosa

Organitzada per la Lliga Popular Anti-tuberculosa se celebra avui, a Madrid, la festa anti tuberculosa.

En tots els districtes de Madrid s'han aixecat artístics altars de flors naturals, i senyoretes de l'alta aristocracia i artistes de tots els teatres i varietés postulen amb mantó de Manila i mantellina blanca.

Els madrilenys se senten filantrops i deixen buides les butxaques al rebre una margarida de drap que'ls col·loquen les senyoretes en el trau.

Els estudiants de Medecina postulen amb tots els pianos de Madrid, cedits galantment pels seus amos.

Dels tramvíes un en cada trajecte està adornat artísticament per aquest fí benèfic i hi hà que abonar per qualsevol distancia 25 cèntims.

L'èxit de la festa és grandiós, però es tem que plogui aquesta tarde.

Quan el president del Consell sortí del Palau, abans de pujar a l'auto, se li ha acostat la dama de la infanta Isabel, senyoreta Bertràn de Lis, oferint-li una marguerida.

El president, que no portava un cèntim a la butxaca, ha acceptat la marguerida, i en quant ha arribat al seu despatx, ha donat ordre al seu secretari per a que, en el mateix cotxe de la Presidencia se n'anés a la porta del Palau i entregués 100 pessetes a la senyoreta Bertràn de Lis.

Uns estudiants de Medecina, postulant amb un piano de manubri, han sol·licitat del comte de Romanones un òbol per als tuberculosos, a la plaça d'Orient.

El quefe del Govern els ha entregat 25 pessetes.

El presupost de Guerra

Madrid, 3, 4'1 5tarda.

El presupost de la Guerra presentat pel general Luque importa 124 milions i pico de pessetes, no arribant als 125 que com a màxim va senyalar el ministre de la Guerra al de Hisenda.

Se mantenen en el presupost les dues divisions reforçades: la de Andalusía i la Madrid, els regiments de les quals seguiràn tenint 1.500 homes.

Els batallons de caçadors, excepció feta dels de Catalunya, que's deixen a 400 homes, en tindràn 850.

Els 42 regiments de infantería, que en l'actualitat sumen cada ún 425 homes, se posaràn a 500.

L'exèrcit terrestre, encloent les forces de Africa, tindrà l'any vinent 133 mil homes.

Un carril

Pel ministeri de Foment s'ha aprovat el projecte del nou ferrocarril de Jumilla a Cieza i la valoració de les obres executades per l'autor del projecte i peticionari don Miquel Ibens, de Barcelona, acordant-se la subasta per al primer de juny.

Moneda falsa

La policía, que desde fa alguns díes venía perseguint a una quadrilla de moneders falsos, ha detingut, a l'arribar al carrer de la Pau, un carro que li ha sigut sospitós.

S'ha fet un reconeixement en la càrrega, resultant que era moneda falsa.

Defunció

Osca.—Ha mort en sa casa de Saflent el famós «Gigante aragonés» que amb ses exhibicions per l'estranger havía guanyat una fortuna, amb la qual es dedicava a negocis.

Alguns dels parents viuen a Barcelona.

Borsa

Cambis facilitats per la Casa J. Marsans Rof y Fills

Barcelona 3 maig.

Sessió del matí

	Operacions		Queda
4 % Interior fi mes	80'80	80'65	80'65 p
Ac. F-C. N. d'Espanya fi mes	103'60	103'45	103'60 p
Ac. F-C. Alacant fi mes	100'75	100'65	100'75 p
Ac. F-C. Orense fi mes	29'	28'80	28'80 p

Premi del or

(Preus de compra)

Alfons	8'50	per 100
Isabel	11'50	»
Unces y mitges unces	8'50	»
Quarts d'unça	8'	»
Octaus y 1-16 d'unça	6'50	»
Franchs	8'70	»
Lliures	27'22	per Ll.

Sessió de la tarda

BORSA

A dos quarts de quatre tanca

Giros

Madrid y places banc. 8 d. v. 0'30 % dany	
Londres 90 dies	6'92 d.
» xech	27'12 p.
París xech	8'75 p.

Deutes del Estat y del Municipi

	Operacions		Diner	Paper
4 % Interior fi de mes				
» » comptat s. A.	84'50			
» » » s. B.	81'70	81'60		
» » » s. C.	81'40			
» » » G y H.	85'25			
Amort. 5 % fide mes.				
» » comptat s. A.	100'80			
» » » s. B.	100'70			
» » » s. C.	100'65			
» » » s. E.	100'50			
Tít. Dte. Mn. 1903-04-05.	93'75			
Tít. Dte. Mn. 1906 (4½ %)	94'82	95'	94'75	95'
» » » 1907 (4½ %)			94'75	95'
» » » 1910—D.			92'	92'50
» » » 1912—B.			92'50	93'
» » » 1912—F.	91'50		91'50	92'
Tít. Dte. Mn. Maig 1890 Eusanxe (4½ %)	94'75			
» » » Refr.ª 1908	92'25	92'37	92'25	92'50
Tít. Dte. Mn. de Sarrià			99'	99'50
Emp. Dip. Prov. (4½ %)	102'25		100'	100'50
Port Melilla-Chafar. (6 %)	105'25		105'	105'50

Obligacions comptat

Canvi anterior		Queda Diner	Queda Paper
91'65	Nort Villalba a Segovia (4 %)	91'50	95'75
94'65	» esp. Alm. V.ª y Tar. (4 %)	91'70	94'75
93'15	» Osca a Fr.ª y altr. línies	93'15	93'65
78'	y mines St. Joan Abad. gar. N.	78'	78'50
56'15	Tar. a Barña. y Fran. (2¼ %)	56'15	56'35
101'75	Mad. Sar. Alac. Ar. s. A. (5 %)	101'75	102'
100'25	» » » s. B. (4½ %)	100'25	100'50
93'50	» » » s. C. (4 %)	93'65	93'85
90'85	» » » s. D. (4 %)	90'85	91'15
53'50	F-C. Reus a Roda (2¾ %)	53'50	53'75
60'50	Alm. Val. y Tar. no adherides	60'50	61'
78'75	» » » adherides	78'75	79'
50'25	Med. Zam. Or. Vigo, 1880	48'75	49'25
76'25	» » » » prio.-s. G-H	76'25	78'75
102'	Mds. Các. Portugal s. 1.ª (5 %)	102'	102'50
91'50	» » » s. 2.ª (4 %)	91'50	92'
103'25	Vasco-Asturià, 2.ª hip. (5 %)	103'75	103'75
91'50	C.ª General de Tranvies (4 %)	91'50	92'
93'50	C.ª Tranv. St. Andreu y ext.	93'50	94'
98'50	C.ª Barcelonesa d'Elect. 1900	98'50	99'
89'50	C.ª Barcelonesa d'Elect. 1907-8	89'50	90'
98'50	C.ª Barcelonesa d'Elect. 1912	98'	98'50
92'	C.ª Trasllàntica (4 %)	92'	92'50
81'50	Canal d'Urgell—1 al 24000	81'50	82'
78'92	Stat. Grl. Aigües Barña. (3 %)		
90'15	» » » » (4 %)		
100'	C.ª Gral. Tabacos Filipines	100'	100'50
78'50	General Sucrera (no estamp.)		
91'50	Com. Regants Ebre. Bn. pref.	91'50	92'
99'75	Societat Catalana Alum. Gas	99'75	100'
96'85	F. d'Obres y Constr., no hip.	96'25	97'35
98'75	C.ª Cotxes y Automòvils (5 %)	98'75	99'25
98'75	Siemens Schuckert, Ind. Elèc.	98'75	99'25
99	Stat. Valenciana d'Elec. (5 %)	99'25	99'75
90	Navegació y Industria (4 %)		
95'25	Stat. «Carbones de Berga»	95'25	95'75

Accions comptat

101'25	S. A. Constr. y Paviments, pr.	101'25	101'75

Accions fi mes

28'55	F.-C. M.ª Z.ª Orense V.ª	28'65	28'75
514'25	F-C. Nort d'Espanya	516'75	517'25
502'	F-C. Madrid Saragossa Alac.	501'75	502'25

Borsa de Madrid

Tanca Oficial

Telegrama de les 3'45.

4 per 100 Interior comptat	80'80
4 per 100 » fi mes	80'80
Amortisable 5 per 100	100'10
Banch d'Espanya	457'
Arrendataria de tabacs	283'
Societat general Sucrera.—Obligacions	
» » » Acc. preferides	39'
» » » Acc. ordinaries	
Franchs	108'60
Lliures	27'38
Banch Espanyol Rio Plata	468'50

Darrera hora

Telegrama de les 4'35.

4 per 100 Interior fi mes	80'77
4 per 100 » fi pròxim	

Borsa de Paris

Telegrama de les 3'20

4 per 100 Interior Espanyol	75'60
4 per 100 Exterior	90'15
Accions Ferro-carril Nort d'Espanya	470'
Accions Ferro-carril d'Alacant	457'
Accions Ferro-carrils Andalusos	302'
Renda Russa 5 per 100	104'90
» » 4 1/2 per 100	99'95
Brasil 4 per 100	82'40
Banch Espanyol Rio Plata	432'
Renda Francesa 3 per 100	85'40
Accions Riotinto	19,79
Renda Russa 4 per 100	90'90

Cambis de la tarda

A dos quarts de sis

	Operacions		Queda
4 % Interior fi mes	80'77		80'77 p
Ac. F-C. N. Espanya fi mes	103'05		103'20 d
Ac. F.-C. Alacant fi mes	100'30		100'35 o
Ac F-C. Orense fi mes	28'60		28'60 o
Ac. F-C. Andalusos fi mes	66'		66' p

Cambis facilitats pel Banch de Préstams y Descomptes

Borsa de Nova York

Cotisació de Londres

Accions Ferro-carril Atchison	101'87
» » Baltimore	101'
» » Chesapeake	60'
» » Union Pacific	153'06
» » Misouri Kansas	23'87
Trust del Acer	62'06

Borsa de Londres

Londres, 3.

Consolidat anglès 2½ per 100	74'87
Uruguay 3½ per 100	71'50
Renda japonesa 4 per 100	80'25
Renda russa 5 per 100	102'50
Venesuela 3 per 100	59'
Colombia 3 per 100	49'12
Sant Salvador 6 per 100	97'
Nicaragua	88'50

Les sessions d'avui

Aquest matí el Borsí tanca: Interior, 80'65, p.; Norts, 103'60, p.; Alacants, 100'75, op., i Orenses, 28'80, paper.

De la tanca d'ahir a les cinc a n'aquesta, se baixa 0'10 d'Interior, 0'15 de Orenses, i se puja 0'20 de Norts i 0'10 d'Alacants.

= De Madrid, del Banc, rebem: Plates, 468; Interior, 80'50. De Borsa, després, 80'45, 40, 52, 65 i 72.

Aquí obre l'Interior a 80'52, cau a 80'47, puja a 80'53, baixa a 80'45, puja a 80'80 i tanca, amb paper, a 80'72.

París envía: Exterior 90'37 i 90'15; Norts 471 i 470; Alacants 459 i 457; Andalusos 305 i 303 i Plates 430.

Aquí s'obre de Norts a 103'60, una sola operació, la segona se fà a 103'10, després 103 i 102'90, se millora a 103'05, se baixa a 102'85, se reacciona a 103'45 i s'hi tanca amb paper.

De Alacants s'obre a 100'30, se baixa a 100 enters, se puja a 100'40 i s'hi tanca amb paper.

Obren a 66'25 els Andalusos, cauen fins a l'enter 66, paper, sense ferse operació, i tanquen a 66'10.

A 28'60 obren les Orenses, pujen a 28'80 i hi tanquen.

Se cotisen de tanca: Plates a 93'60 i Catalanes a 10'37.

Municipis, comptat, 95 enters.

Francs i lliures: 8'75 i 27'42.

Madrid segueix enviant: Plates 469, francs 8'60. Interior 80'75 amb 80'70, comptat.

= A les cinc el Borsí tanca: Interior 80'77 p., Norts 103'20 d., Alacants 100'35 ops., Andalusos 63 p., i Orenses 28'60 operacions.

De la tanca del matí an aquesta es puja 0'12 d'Interior i es baixa 0'40 de Norts i Alacants i 0'20 d'Orenses.

Coneixem de Madrid: francs 8'60, lliures 27'38, Plates 469'25 i darrer de Renda 80'82.

París tanca: Exterior 90'15, Norts 470, Alacants 457, Andalusos 302 i Plates 432.

Es menys que ahir: 0'30 d'Exterior, 2 francs de Norts, 3 d'Alacants i 4 d'Andalusos.

De Plates no's varía.

La paritat amb francs a 8'65 demostra que estem sobre canvi: 1'07 de Norts, 1'05 d'Alacants i 0'40 d'Andalusos.

Surten les Plates a 93'87.

Tanquen les Rendes a París: 0'27 menys la francesa, 85'40; sense variació les Russes, 104'90 i 99'95; 0'05 més la del Brasil, 82'40; 0'20 menys la Turca, 86'40 i 0'45 menys la Serbia, 82'75.

Baixen les mines: 22 francs Río Tinto, 1979; 1 Mount Elliott, 140; 6 De Beers, 526; 2 Rand-mines, 177 i 1 Goldfields, 73.

Baixen també: 2 francs el Nacional Mexicà, 119; 8 els Fosfats, 450 i 2 l'Espanyol de Cuba, 458.

Millora 2 francs el Bànc Central Mexicà, 233.

Rebley.

Centre Cotoner de Barcelona

Telegrames oficials del 2 de maig 1913

LIVERPOOL	Tanca ahir	Apertura	2.on Tel.	3.er Tel.	4.rt Tel.	Tanca
Disponible	6'60	0'00	0'00	6'72	0'00	0'00
Futurs						
Abril-Maig	6'38	0'00	0'00	0'00	0'00	6'41
Maig-Juny	6'38	6'43	6'44	6'45	6'42	6'41
Juny-Juliol	6'36	0'00	0'00	0'00	0'00	6'35
Juliol-Agost	6'34	6'39	6'39	6'40	6'37	6'36
Agost-Setbre	6'24	6'30	0'00	0'00	6'27	6'25
Setbre-Otbre	6'10	00'0	0'00	0'00	0'00	6'12
Otbre.-Nobre	6'03	6'07	6'08	6'08	6'06	6'05
Nbre.-Dbre	6'00	0'00	0'00	0'00	0'00	6'02
Dbre.-Janer	5'99	0'00	0'00	0'00	0'00	6'01
Janer-Febrer	5'99	6'04	6'03	6'04	6'02	6'01
Febrer-Mars	6'00	0'00	0'00	0'00	0'00	6'02
Mars-Abril	N.	0'00	0'00	0'00	0'00	6'02

Liverpool.—Vendes: 10.000 bales contra 10.000 l'any anterior.

JUMEL	Tanca anterior	Obertura	Tanca
Juliol	9'88	9'92	9'90
Novembre	9'71	9'75	9'70

ALEXANDRIA	Apertura ahir	Apertura avui
Futurs		
Juliol	19'00	18'08
Novembre	19'06	18'13

NOVA YORK	Tanca ahir	Apertura	2.on Tel.	Tanca
Disponible	11'95	—'—	—'—	11'85
Futurs				
Maig	11'57	11'59	11'49	11'41
Juliol	11'63	11'62	11'56	11'51
Agost	11'41	11'37	11'34	11'29
Setembre	11'10	—'—	—'—	11'01
Octubre	11'04	11'04	10'98	10'95
Desembre	11'06	—'—	—'—	10'96
Janer	11'03	11'03	10'96	10'94
Mars	11'11	—'—	—'—	11'03

NOVA ORLEANS	Tanca ahir	Apertura	2.on Tel.	Tanca
Disponible	12 3/16	—'—	—'—	12 1/4
Futurs				
Maig	12'12	12'09	12'03	12'01
Juliol	11'95	11'90	11'90	11'84
Agost	11'55	11'51	11'49	11'44
Setembre	11'27	—'—	—'—	11'15
Octubre	11'13	11'12	11'10	11'04
Desembre	11'13	—'—	—'—	11'03

Arribades als ports dels EE. UU. 3.000 bales en 1 día contra 10.000 l'any anterior.

Don Ferràn Coll i Castell

ha mort a l'edat de 23 anys

havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

Els seus pares Ignasi Coll i Portabella i Maria de l'Assumpció Castell i Solá, avis, germans Maria de la Mercé, Ignasi i Rosita, germá polític el marqués de Vilanova i Geltrú, oncles, nebots, cosins, oncles i cosins polítics, demés parents i la raó social COLL HERMANOS (S. en C.), al participar als seus amics i coneguts tan sensible pèrdua, els preguen el tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir demá, diumenge, a les onze del matí, a la casa mortuoria, carrer de la Diputació, número 262, per acompanyar el cadavre a la parroquial iglesia de Santa Agna i d'aquesta al Cementiri Vell.

No's convida particularment

L'edicte de Constantí

Veusaquí l'edicte de l'emperador Constantí donat a Milàn en 313, en liberació de l'Iglesia Cristiana.

Nos, Constantí i Licinius, augustes, reunits a la ciutat de Milàn amb l'objecte d'estudiar els assumptes que tenen referencia a l'interés i a l'ordre de l'Imperi, hem cregut que entre ells cap altre sería tan útil als pobles nostres com el regular, primerament, lo que atany la manera d'honorar la Divinitat. Hem resolt concedir als cristians, lo mateix que a tots els demés, la llibertat de practicar la religió que prefereixin, a fí de que la Divinitat desde el Cel ens sigui propicia i favorable a nosaltres i a tots els que resideixen als dominis nostres.

Ens ha semblat que el millor i més raonable sistema era el de no negar a cap dels súbdits nostres, ja sigui cristià o ja practiqui un altre culte, el dret de seguir la religió que estimi més convenient. D'aquesta manera la Divinitat Suprema, que cadascú honrarà lliurement desde avui, podrà otorgar-nos, com fins ara, son favor i la seva benevolensa.

Convé, doncs, que Vostra Dignitat (Dicatio tùa) sàpiga que pel present suprimim totes les restriccions de l'Edicte que abans vos hem enviat a propòsit dels cristians, els quals, desde ara, podràn practicar la seva religió sense que siguin pertorbats per ningú. Vos ho manem de la manera més terminant per a que sapigueu que deixem als cristians la més completa i il·limitada llibertat en l'exercici de son culte.

I així com ho concedim als cristians, Vostra Dignitat (Dicatio tua) compendrà que tots els altres han de fruir del mateix dret.

Això és lo digne del segle que vivim, lo que convé a la pau de l'Imperi: que la llibertat sigui absoluta, per a tots els súbdits, d'adorar al Deu que s'hagin escullit, sense que cap culte estigui privat dels honors que's mereix.

ANONIMA CLAUDIO DURAN

Construccions MONIER

Ronda Sant Pere, 44, baixos

Sostres de CIMENT ARMAT amb revoltons de guix

Patent núm. 51.570. — Economía, resistencia, depressa en construir Dipòsits. Canonades, Ponts, Edificis industrials i tota mena de construccions amb ciment armat

ULTIMA HORA

EDICIÓ DEL VESPRE: 2.on TIRATGE

La Marcomunitat

Més adhesions

Darrerament han enviat entusiastes comunicacions de felicitació pels patriòtics acords presos pels diputats i senadors, els Ajuntaments d'Avinyonet, Fontrubí, Abrera, Sant Quirze Safaja, Canet de Mar, Olost, Granadella i Vilanaixa, la societat «La Germandat», de Sabadell, i el Foment Borjense, de Borjes Blanques.

Govern Civil

Ordres a la policia

El senyor Sanchez Anido ha conferenciat amb el senyor Millàn Astray referant-li les ordres que ha donades sobre l'agrupament de policia en els corredors dels cines; sobre la repressió del joc, amb motiu de dúes denuncies fetes, i referent a la hora d'acabar els espectacles.

De sanitat

El dia 1 dels corrents se celebraren, en segona convocatoria, els exàmens per a ingressar en el Cos mèdic de la Marina civil, havent sigut aprovats els aspirants don Ricard Saca Domènech, don Manuel Blanqué Puig i don Josep Roldós.

Vaga de fusters?

Han visitat al governador civil una comissió de patrons fusters per a exposar-li les bases que els han presentat els obrers.

Han manifestat els patrons que per de prompte no poden accedir a la primera de les bases, que exigeix que no siguin admesos al treball més que els obrers que pertanyin a societats federades.

Vaga de fundidors

Aquest matí ha visitat al senyor Sanchez Anido una comissió de vaguistes fundidors per a demanar autorització per a celebrar una reunió general.

Al mateix temps s'han canviat impressions respecte de la vaga, que continúa estacionaria.

Segons ens ha dit el governador, els vaguistes son en número de 800.

Demà, convidats pel senyor Sanchez Anido, aniràn al Govern civil a conferenciar, els patrons fundidors.

Reunions

Aquesta nit se reuniràn les següents societats: Joventut Republicana Radical del Districte I, Joventut Republicana Autonomista del Districte IV, Lo Centre Democràtic de Poble Nou, Oficials escultors figuristes, Gremi de cerrallers i ferrers, Centre Republicà reformista del Districte VIII, Secció de Catalana-Nort, Unió Nacional de llicenciats de l'exèrcit i l'armada, i Unió republicana gracienca.

Estatuts

Ha sigut posada la nota de presentació als estatuts del «Sindicato de obreros i obreras del ramo de tintorería y aprestos, mantas y ropas usadas», i a la reforma dels del Foment Martinenc.

Visites

Han visitat al governador civil, el senyor Martí, enginyer quefe de divisió hidràulica; el vis-president de la Junta del Rec Comtal; don Josep L. de Guevara, els senyors Pons Enrich i Bosch Alzina.

D'uns pasquins

La policía ha practicat algunes registres relacionats amb la publicació d'uns pasquins de determinada índole que molt recentment foren arrencats a la barriada del Fort-Pius.

Els pasquins apareixien impresos en paper vermell.

Un dels registres se practicà en una barraca de la platja de Can Tunis, i, a l'igual que els demés, no va donar cap resultat.

La noticia de aquesta troballa es tenia curosament amagada per la policía, que no l'ha fet pública fins que n'ha donat compte al jutjat.

Diputació

—El penó de la solemne professó que amb motiu de les fires de Vilafranca sortirà de la parroquial de la Santíssima Trinitat d'aquella població ha sigut confiat al ric comerciant don Jaume Serra, qui ha ofert un dels cordons al diputat provincial don Francisco Ràfols.

L'altre cordó el portarà el regidor regionalista don Josep Rós i Güell.

—A la festa dels Jocs Florals hi assistiràn els senyors Duràn i Ventosa, Verdaguer i Callís, Fages, Samaniego i Roig i Armengol.

Municipi

Han visitat a l'alcalde: el marquès de Marianao a demanar-li que faci adobar la Diagonal, tocant a la carretera de Sarrià, amb motiu del concurs hípic.

Una comissió de propietaris de la Riera de Cassoles, a demanar que s'activi l'expedient d'alineació.

Una de taberners, a queixar-se de que torna a fer-se en gran la venda ambulant de vi en carros.

Una de la Junta de l'Obra parroquial de la Barceloneta, a oferir-li el penó del Corpus.

Una del Deganat de Mestres i el marquès de Camps, president de l'Econòmica d'Amics del País, a cumplimentar-lo.

L'alcalde ha citat per al dilluns als delegats dels escombriaires, per a veure si se pot posar un xic d'ordre en el servei, que va bastant desballestat i dona lloc a moltes queixes.

El senyor Amengual, secretari de la Cambra de Comerç, ha conferenciat amb l'alcalde sobre la manera de fer que als Encants se cumpleixi d'una vegada el reglament que prohibeix la venda dels gèneros nous.

Desgracia

Per telèfon ens diuen a darrera hora que a quarts de cinc de la tarde s'ha enfonzat el sostre d'una fàbrica que estàn construint a Sant Martí, carrer de la Igualtat, cantonada al den Pere IV.

Les runes han agafat a varis obrers. Un d'ells ha resultat mort i altres amb lesions; cinc dels ferits sembla que ho son de gravetat, si bé encara, al donar-nos la noticia el metge del dispensari del Poble Nou, encara no havía donat diagnòstic.

EL TEMPS.—Seguim el temps variable. Durant bona part del dia, el cel ha estat cubert, aixeribint-se a darrera hora.

Persisteixen el vent de migdia, i la baixa baromètrica.

Avui ha plogut al Nort d'Espanya i costes atlàntiques franceses.

Termòmetre dins de ciutat, a les set del matí, 11'5 centigraus; a migdia, 13.

Baròmetre, 759 5. (Pressió anterior, 761.)

Desgracia.

L'administració del Palau de la Música Catalana, contestant a les preguntes rebudes, fà públic que fins dimars, dia 13, no començarà el despatx de localitats pel primer dels cinc grans festivals wagnerians que's celebraràn per a commemorar el centenari de Ricard Wagner.

L'abonament per als cinc festivals és ja a hores d'ara dels més importants que s'han fet al Palau, poguent-se augurar que seràn molt poques les localitats que quedaràn per a la venda diaria.

(PER TELEFON)

La festa de les flors

Madrid, 3, 5'15 tarda.

Després de les dues de la tarda ha començat a ploure a Madrid, deslluint totalment la festa de les flors, que, d'haver-se mantingut el temps al menys com durant el matí, hauria donat excel·lents resultats pecuniaris per al fi benèfic a que's destinava.

No obstant, algunes senyoretes, no [illegible] quantitat recaudada aquest matí, desafiant la inclemencia del temps, segueixen postulant pels voltants dels altars aixecats per aquesta festa, conseguint col·locar encara moltes quantitats de flors.

Aquesta tarda, lo mateix que al matí, les actrius baten el record, sinó en la quantitat recaudada, en el número de flors col·locades.

Els altars encomenats a les senyoretes de l'aristocracia s'han vist visitats per cotxes i automòbils ocupats per persones de les classes altes que donaven grans quantitats per les marguerides.

Els altars dels barris baixos han estat molt animats. Segurament que és aquí on la festa ha trobat més calor i on ha resultat més pintoresca. Allí totes les postulants portaven mantellines o mantons de Manila.

Fins ara no s'ha registrat altre incident lamentable que l'ocorregut a la actriu senyoreta Illescas, que ha sigut atropellada per un automòbil, al que anava a postular.

Els Reis, tant a l'anada com a la tornada de l'Exposició de Creus, s'han vist assaltats en sos autos per les senyoretes postulants, a les que entregaven 100 i 500 pessetes, respectivament.

A la Porta del Sol han sigut aplaudits els Reis.

El general Alfau

El general Alfau ha telegrafiat al ministre de la Guerra manifestant que per més que està delicat de salut ha tornat a Tetuán, proposant-se venir a Madrid quan el Rei torni del seu viatge a París.

Se mostre sorprès de les versions publicades per la premsa sobre la seva dimissió, perque no ha parlat amb ningú de l'assumpte.

El «Lignum Crucis»

Aquest matí, amb gran solemnitat, ha sigut traslladat desde el Palau a la iglesia de Sant Geroni el famós relicari «Lignum Crucis».

Per delegació del prelat, era portador de la sagrada relíquia el canonge doctor Manzano, que pujava a la carroça reial de les «Conchas», acompanyada per [illegible] l'Infant don Ferràn.

A l'entrada del temple l'esperaven el bisbe de Madrid, varis sacerdots i significades personalitats catòliques.

D'ORIENT

Austria a l'Albania

París, 3, 10'30 matí.—«Le Petit Parisien» publica un telegrama de Budapest dient que'ls diaris d'aquella capital asseguren que l'emperador d'Austria-Hungría ha aprovat una proposició encaminada a enviar a principis de la setmana entrant una forta expedició militar a l'Albania, d'acord amb Italia.

Aquesta informació no ha sigut confirmada oficialment.—Havas.

Mobilisació italiana

París, 3, 1'40 tarda.—Roma.—S'observa moviment de tropes a la regió de Bari.

Sembla que's tracta de una mobilisació de 30,000 homes destinats a ocupar eventualment Valona.—Havas.

L'actitut de Russia

París, 3, 3'32 tarda. — Francfort. — Segons la «Gazeta de Francfort», Russia no considerarà l'acció isolada de Austria, a les operacions simultanies eventuals d'Austria i Italia, al Sud de Albania, com un «casus belli».

Amb tot, demanarà als Gabinets de Viena i Roma que facin la declaració de que no's proposen realitzar adquisicions territorials.—Havas.

A la Bosnia i Herzegovina

París, 3, 3'42 tarda. — Sarajevo. — Amb data primer de maig ha sigut proclamat el règim d'excepció a la Bosnia i Herzegovina.—Havas.

Estranger

DE FRANÇA

Detenció d'una anarquista

París, 3, 10'40 matí.—«Le Journal» publica un telegrama de Montpeller dient que la seguretat ha detingut a un anarquista espanyol pertanyent a un grupu que se suposa projectava un atentat contra'l Rei de Espanya amb ocasió del seu pròxim viatge a França.

Se diu que és imminent una altra detenció.

Se guarda absoluta reserva sobre aquest particular.—Havas.

Víctima de l'aviació

París, 3, 2'45 tarda.—A Saint-Cyr ha caigut el sargent aviador Bellini, morint al cap de poca estona.—Havas.

Cap a Roma

París, 3, 3'35 tarda.—Ha sortit cap a Roma el cardenal Vannutelli, que ha representat al Papa en les festes a la memoria den Frederic Ozanam.—Havas.

DE PORTUGAL

Després de la revolta

Lisboa, 3, 12'55 tarda.—El ministre de Marina ha visitat el creuer «Almirante Reiss» moments abans de sortir aquest cap a la costa nort de Portugal.

El ministre ha arengat a la tripulació invitant als marins a mantenir la disciplina i posant de relleu el mal camí seguit per aquells que, deixant-se enganyar per aventurers assalariats, provoquen desordres i porten l'anarquía dins de la família militar.

Ha afegit que'l navili marxa de Lisboa en viatge d'instrucció professional i per a prestar el servei de vigilancia a la costa.

I ha recordat els devers dels marins i ha acabat donant un visca la República que ha sigut contestat amb entusiasme.

—«O Mundo» aconsella als bons republicans que en lo futur, quan se produeixin desordres, no s'oposin a la dissolució dels quartels, sinó que acudeixin a oferir-se al Govern o als seus llegítims representants per a contribuir al manteniment de l'ordre.—Havas.

DE MÈXIC

Acord

París, 3, 11'35 matí.—Washington.—S'ha arribat a un acord entre el president de Mèxic general Huerta i el general Fèlix Díaz, en virtut del qual el gabinet podrà presentar-se a les Cambres.

Les eleccions presidencials se verificaràn el 26 de octubre.—Havas.

DEL URUGUAY

Defensa agrícola

París, 3, 12'50 tarda.—Montevideo.—El ministre de Negocis estrangers ha inaugurat [illegible] general de defensa agrícola.—Havas.

DE CALIFORNIA

Contra'ls estrangers

París, 3, 12'54 tarda.—Sacramento.—El Senat ha aprovat, per 36 vots contra 2, el projecte de l'«Attorney generals» de California contra els estrangers.—Havas.

Uralita Roviralta — Uralita Roviralta
PLASSA ANTONI LOPEZ, NÚMERO 15, PRINCIPAL

Avisos

TALLADOR per a Camisería se necessita, que tingui práctica i bones referencies. Boquería, 38.

Se necessita un aprenent. No presentar-se sense bons informes.—Portaferrissa, n.º 10. Paraigües.

Falta aprenent confiter. — Carrer Claris, número 48, confitería

Compres

Alhajes or, plata, plati, monedes, y dentadures se paguen preus molt alts, carrer Cardenal Casañas, número 8, botiga. Joseph Nuñez

Lloguers

Empuries Bonica torre amoblada, construcció moderna i jardí gran; situada prop de la platja de banys i a cinc minuts de les excavacions. Se lloga.—R.: Valencia, 290, 3.er pis.

PIANOS y armoniums de lloguer, desde 8 ptes. al mes, C. Bieger, Bruch, 78. Ex-afinador y reparador de la casa Erard de París

Casa de pagés per a llogar, gas, aigua, aprop de Castellterçol. Raó: Puigdomenech, Rambla Flors, 20.

Vendes

A PLASSOS MOBLES SILLERIES LAMPARES, etc. — Sant Pau, núm. 54.

A plassos o al comptat, mobles, máquines de cusir, rellotges y trajos.—Hospital, 101.

Magatzem de panyos i NOVETATS de VALENTI SOLER, Avinyó, 7, i Fernando, 32, entressol. Venda tots els dies de retalls, caps de pessa i articles d'ocasió en panyería, drils, alpaques i panyos pera senyor i senyora.

MOBLES DE A. DIRAT
Exposició permanent.
DORMITORIS - SALONS
MENJADORS, DESPATXOS, &
Especialitat en els d'estil anglès
Carrer S. Pau, cantonada Mendizabal

Mobles de Jorba
Exposició de totes classes y preus en son grandiós magatzem.—Hospital, 101.

Venda: Casa-torre, baixos, pis i jardí, aigua bona i fresca, moderna construcció, amb mobles o sense, pintoresc poble de la costa, a 20 minuts de tren, 1,500 ds. R. C. de Cent, 382, 2.º 1.ª—9 a 10 i 3 a 4

Anuncis

Gelatina de Carn de Gallina
Aliment poderós pera las persones delicadas
Pot de cristall, 2 ptas.
R. [illegible], Escudellers, 10

Anemia y Clorosis
SE CUREN RAPIDAMENT AB EL
LICOR LAPRADE
Es el millor dels ferruginosos. S'emplea fa més de trenta anys, als hospitals y es prescrit per tots els metges.—Dipòsit a totes les farmacies.—Collin et C.ª, Paris.

LA EGIPCIA
GRAN EMPRESA FUNERARIA
Central: PELAYO, 44 = Telèfon 1113
40 sucursals amb telèfon = Preu fixe i limitat

Més de 5000 persones poden justificar avuy la perfecció ab que aquesta casa fa l'exámen de la vista pera l'aplicació de lentes o ulleres. Si vosté té alguna dificultat als órguens visuals, vagi totseguit a

La Optica Medical

ahont, ab aparells matematichs, se li dirá si deu o no portar lentes; essent aquesta operació completament

GRATIS

Fabricació de cristalls y montures de totes classes, segons prescripció dels senyors oculistes. Venda económica de binocles **prismátichs** y altres classes, sempre dels més avensats sistemes, y tot lo que a la óptica se refereix.

Boquería, 22-cantó Raurich

Depilatori NIEVE

Fòra el pèl moixí i el borrissol, que tant enlletgeix; usant el

en pols i pasta perfumada. Unic que, essent en un tot inofensiu, extirpa en pocs moment el pèl moixí o borrissol per rebel que sia

De venda principals perfumeríes i drogueries.

Medicaments
quimicament purs, especifichs farmacéutichs y aigües minerals, se reben directament dels punts d'origen. FARMACIA DE BOTTA Y BALTA, Rambla Catalunya, número 1, cantonada Ronda Universitat.

MAL DE CAP
NEURALGIES
i tota classe de **DOLOR NERVIÓS**
CALMA a l'acte i CURA ab tota seguretat amb les célebres
Tabletas KAMNOL
1 pta. estoig d'alumini ab 12 dosis, en totes les farmacies. - Detalls i prospectes
Farmacia Morató: Passeig St. Joan, 77. Barcelona

CEREVISINA
CARBONICA - ARTIGUES

és la forma de llevat de cervesa més recomenada per totes les eminencies médiques nacionals i estrangeres per a combatre l'estrenyiment, escorbut, artritisme i les malalties de l'estómac, ronyons, intestins, fetge, humors de la pell, forunculosis, antrax, erisipela, xarrampió, verola, escarlatina, tifus, febre gástriques i en totes les que necessita la sang una rigurosa depuració, sense'l menor desgast ni originar noves malalties. — Frasc 5 pessetes en totes les farmacies.

La làmpara
OSRAM
ha sigut imitada per moltes marques, pero per cap igualada
Concessionari per a Espanya i Portugal:
Lleó Ornstein - Madrid
Representant per a Catalunya:
Antoni Màs Blay - Barcelona
Vendes a la menuda: Fernando, 41
Vendes a l'engrós: Montesión, 16

Depilatori Maria Stuard
Usant aquet Depilatori may tindreu pèl moixí
La dòna, en totes ses edats, deu procurar fer sempre forsa goig

El Depilatori Maria Stuard és él millor de tots els depilatoris, per sos sorprenenents y maravellosos resultats. Es el més eficás y inofensiu, puix no irrita'l cutis per delicat y fi que aquet sia.

El Depilatori Maria Stuard és el més eficás perque ab son ús s'obté la completa desaparició de tot pèl moixí y pèl. Es el més inofensiu, per ésser l'únich quina aplicació no perjudica may, per molt temps que s'usi.

El Depilatori Maria Stuard és indispensable en tot tocador per sa elegant presentació en frasch de cristall tallat y per ésser l'únich que no despedeix mai olor, puix la pols conté un perfum delicat.

El Depilatori Maria Stuard és el més práctich perque en molts casos, y especialment en edat jovenil, n'hi há prou ab una o dues aplicacions pera que desapareixi per complet el pèl moixí y pèl, y no torni a readaréixer. No taca y deixa'l cutis ters y hermós.

El Depilatori Maria Stuard deuen usarlo les senyores y senyoretes en totes ses edats. Les mares deuen aplicarlo a n'aquelles de ses filles que en principi els apareixi pèl moixí. Els jovès que per la seva edat no tenen ben poblada la barba y bigoti, evitarán ab son ús les molesties de afeitarse. També evita erupcions a la cara, etc., etc.

N.º 1.—Pera que desapareixi'l pèl moixí **N.º 2.—Pera que desapareixi'l pèl**

Els prospectes expliquen la manera fácil d'usarlo. Se vèn a la perfumeria Lafont; drogueries de Vicens Ferrer y C.ª; Riudor y Parés, Portal del Angel, 14, y farmacia de Botta y Baltá, Rambla de Catalunya, 1.—Se remet certificat per correu enviant als senyors Botta y Baltá 7 pessetes en segells de correu o lletra de fácil cobro. Se suplica envíin nom y senyes ben inteligibles.—Preu: 6 pessetes frasch.

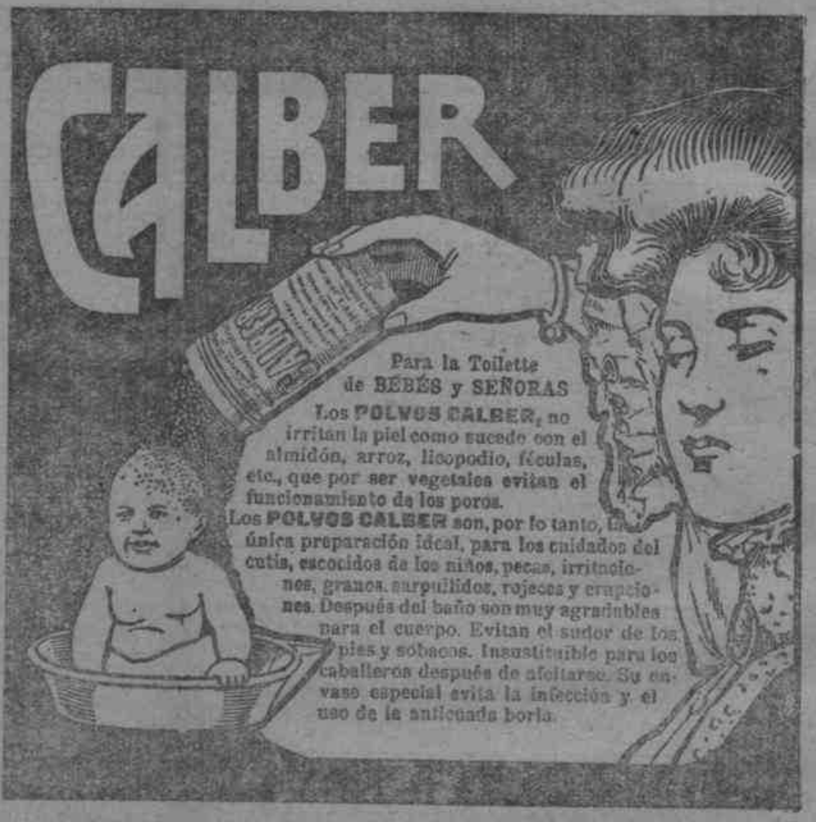
CALBER
Para la Toilette de BEBÉS y SEÑORAS
Los POLVOS CALBER, no irritan la piel como sucede con el almidón, arroz, licopodio, féculas, etc., que por ser vegetales evitan el funcionamiento de los poros.
Los POLVOS CALBER son, por lo tanto, la única preparación ideal, para los cuidados del cutis, escocidos de los niños, pecas, irritaciones, granos, sarpullidos, rojeces y erupciones. Después del baño son muy agradables para el cuerpo. Evitan el sudor de los pies y sobacos. Insustituible para los caballeros después de afeitarse. Su envase especial evita la infección y el uso de la anticuada borla.

DE VENDA A BARCELONA:

Senyors Vicens Ferrer i C.ª, carrer Comerç. — Fill de J. Vidal i Rivas, carrer Moncada, 21. — Don Salvador Andreu, Rambla de Catalunya, 66. — Senyors J. Uriach i C.ª, carrer Moncada, 20. — Senyors Riudor i Parés, Portal de l'Angel, 12. — Don Josep Segalá Estalella, Rambla de les Flors, 4. — Don Josep Viladot, Rambla de Catalunya, 35. — Don Antoni Serra, Pelayo, 9, Centre d'Específics. — Viuda de Salvador Alsina, Passatge del Crédit, 1, i en les més importants drogueríes, perfumeríes i farmacies.

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes
i tot lo que's necessita per a ferles
Antiga Casa. — T. COSTAS. — Palla, 13 i 15 pral.

MAQUINES, UTILS I FERRAMENTES
DE PRECISIÓ
FRANCISCO LAYRET - Passatge Madoz, núm. 1, pral.

Serveis de la Companyía Trasatlántica

LINIA DE BUENOS AIRES

El dia 4 de maig sortirá de Barcelona, el 5 de Málaga i el 7 de Cádiz, el vapor

directament per a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

LINIA DE NOVA-YORK, CUBA I MEXIC
(Servei del Mediterrani)

El dia 26 de abril, sortirá de Barcelona, el 27 de Valencia, el 28 de Málaga i el 30 de Cádiz, el vapor

Antonio López

directament per a Nova York, Habana, Veracruz i Puerto Mexico.

LINIA DE CUBA I MEXIC
(Servei del Nort d'Espanya)

El 17 de maig, sortirá de Bilbao, el 19 de Santander i el 21 de Coruña, el vapor

Alfonso XIII

directament per a Habana, Veracruz i Tampico. Admet passatge i cárrega per a Costa-firme i Pacific ab trasbord a Habana al vapor de la linia de Venezuela-Colombia.

Per a aquest servei regeixen rebaixes especials en passatges d'anada i tornada i també preus convencionals per a camarots de luxe.

LINIA DE VENEZUELA-COLOMBIA

El dia 10 de maig, sortirá de Barcelona, el 11 de Valencia, el 13 de Málaga i el 15 de Cádiz, el vapor

Montserrat

directament per a Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Puerto Plata (facultativa), Habana, Puerto Limón y Colón, d'ahont surten els [illegible] per a Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, etc. S'admet passatge y cárrega per a Veracruz y Tampico ab trasbord a l'Habana. Combinació ab el ferrocarril de Panamá i las Companyíes de navegació del Pacifich, per a quins ports admet passatge y cárrega ab bitllets y coneixements directes. També cárrega per a Maracaibo y Coro ab trasbord a Curaçao y per a Cumaná, Carúpano y Trinidad ab trasbord a Puerto Cabello.

LINIA DE FILIPINAS

El 30 de abril, sortirá de Barcelona, havent fet les escales intermitges, el vapor

C. López López

directament per a Port-Said, Suez, Colombo, Singapore, Iloilo y Manila, servint per trasbord els ports de la Costa Oriental d'Africa, de la India, Java, Sumatra, Xina, Japó y Australia.

LINIA DE CANARIAS, FERNANDO POO

El dia 2 de maig, sortirá de Barcelona, el vapor

M. L. Villaverde

amb escales a Valencia y Alacant, el 7 de Cádiz, directament per a Tánger, Casablanca, Mazagan, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, demés escales intermitjes y Fernando Póo.

Regrés de Fernando Póo el dia 2, fent les escales de Canarias y de la Peninsula indicades al viatge d'anada.

Aquests vapors admeten cárrega en les condicions més favorables, als passatgers i als qui la Companyía dona allotjament molt cómodo i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei.

També s'admet cárrega i s'expedeixen passatges per a tots el ports del mon, servits per linies regulars.

L'empresa pot assegurar les mercaderies que s'embarquin en sos barcos.

Pera rebaixes a families, preus especials per camarots de luxe, rebaixes en passatges d'anada i tornada i demés informes que poden interessar al passatger, dirigir-se a les Agencies de la Companyía.

AVISOS IMPORTANTS: Rebaixes en els nòlits d'exportació.—La Companyía fa rebaixes de 30 %, en els nòlits de diferents articles, d'acord amb les vigents disposicions pera'ls serveys de Comunicacions Marítimes.

SERVEIS COMERCIALS. — La secció que d'aquets serveis té establerta la Companyía, s'encarrega de treballar a Ultramar els mostruaris que li siguin entregats i de la col·locació dels articles, qual venda, com ensaig, desitgin fer els Exportadors.

EXTRAORDINARI A CUBA
Vapor Reina M.ª Cristina
Sortida de Bilbao i Santander, el 11 de Gijón, el 12 i de Coruña, el 13.
Agents a Barcelona, Ripol i Companyía
Dormitori de Sant Francesc, 25, principal

LES HERNIES (trencadures)
I EL BRAGUER MEDICAL VIVES

Està comprovat per l'experiencia que les moltes complicacions i perills d'estrangulació a que està propens el trencat, es més degut a l'ús que fa de braguers defectuosos i impropris de sa dolencia, que a altres causes, perque, per regla general, no li subjecten degudament la hernia, succeint això amb més freqüencia als trencats que han adquirit braguers de ressort flexible, que serveixen més pera empitjorar son estat que beneficiar-lo, fins a l'extrem de posar en perill la seva existencia sense que ells mateixos se'n donin compte. Tots aquests defectes se corretgeixen rápidament amb l'aplicació del BRAGUER MEDICAL de l'especialista senyor Vives, que redueix i subjecta amb suavitat l'hernia en sa cavitat normal, calmant instantaniament tot dolor i obtenint-se al mateix temps la curació de la mateixa. — Despatx: De 9 á 12 i de 3 a 7. **Rambla del Centre, 12, pral.** (prop del Liceu). Barcelona.

Artritisme
Dolors
Reumatisme
Gota
Turbacions de la Circulació

Curació Radical
PEL
Depuratiu Richelet

PURIFICADOR
REGENERADOR • de la SANCH

Dipositaris a Barcelona:

Senyors Vicens Ferrer y C.ª, carrer Princesa, 1. — Fill de J. Vidal y Rivas, carrer de Montcada, 21. — Don Salvador Andreu, Rambla de Catalunya, 66. — Senyors J. Uriach y C.ª, carrer de Montcada, 20. — Senyors Riudor y Parés, plassa del Angel, 14. — Don Joseph Segalá Estalella, Rambla de les Flors, 4. — Don J. Viladot, Rambla de Catalunya, 36. — Don Antoni Serra, Pelayo, 9, Centre d'Especifichs. Viuda de Salvador Alsina, Passatge del Crédit, núm. 4. — Sr. Dalmau Oliveres, Passeig de l'Industria, 13.

Dipositari general pera tot Espanya:
Don Francisco LOYARTE
San Ignacio Loyola, 9 — SAN SEBASTIAN
Laboratori L. RICHELET, a SEDAN (França)

GONAROMAT

Es un nou y magnifich preparat en forma de cápsula contra les **PURGACIONS,** el **CATARRO DE LA BUFETA** i altres afeccions análogues.

Efecte rápit i enérgich. Res d'indigestions ni ròts, car les cápsules passen per l'estómach sense disòldres. Tampoch hi há perill d'afeccions renals. — De venda en totas les farmacies en capsetes de 45 a 90 cápsules. — Importadors:

M. DALMAU-OLIVERES
Ronda de Sant Antoni, 1. - BARCELONA
PEREZ, MARTIN I C.ª
Alcalá, 9. - MADRID

Eingetragene Schutzmarke.

PER ALS AFICIONATS als SEGELLS
acaba de sortir
El Catàlec del Timbròfil
indispensable a tots col·leccionita
GRATIS, FRANC DE PORTS I AMB PRIMA
MESCLES
ALBUMS
SERIES
COL·LECCIONS VENTATJOSES

Paquet **VICTORIA:** 50 segells diferents de Queensland, Nova Gales, Tasmania, Havai, Australia, Victoria, etc. Preu de catalec, 6'30. NET, **3 francs**. — Paquet **PERSIA:** 50 segells diferents, comprenent els bonics segells desde 1885 fins a 1904. Preu de catalec, 15 francs. NET, **4'50**.

PAQUET-RECLAM
100 segells diferents de les 5 parts del mon . . . 1 franc
Casa **VICTOR ROBERT** - Pèrit filatèlic
83 — Rue de Richelieu — PARÍS

Marca registrada
Mᴱ Pᴺᴱ
Mobles Higiénics
de **Jonc Esmaltat**
"ROTEN"
Fabrica sense sucursal
Passeig de Gracia 115 Barcelona
Manufacture Parisienne

SALUT — FORSA
IDEAL DE LA MEDICACIÓ RECONSTITUYENT
Reconegut per les més notables Academies y publicacions médiques
Adoptat pels **Hospitals, Clíniques, Dispensaris y Sanatoris** ANTI-TUBERCULOSOS del nostre país y extranger, per reunir les excepcionals qualitats d'esser un **potentíssim accelerador de la NODRICIO y Regenerador complet de l'APARELL RESPIRATORI**

"HISTOGÉNICO" PUIG JOFRÉ
:: PREMIAT en la Exposició del Congrés Internacional de la TUBERCULOSIS de 1910

Ab son ús *aumenta rápidament la gana* y el *poder d'assimilació*, desapareixent radicalment la *febre, tos y esputs purulents* dels **Tuberculosos**. Es el tractament més eficas en la curació de totes les **afeccions consumptives**, restablint totseguit l'organisme en tots sos estats de *debilitat ó agotament general.*

Indicacions principals { *Tuberculosis, Anemia, Neurastenia, Linfatisme, Escrófula, Fosfaturia, Paludisme, Convalescencies, etc.*

Obtingut baix les formes SEMPRE INALTERABLES: *emulsió, elixir, granulat*

VENDA EN TOTES LES FARMACIES, DROGUISTES Y CENTRES D'ESPECIALITATS

Agents exclusius pera Espanya: Senyors GARATE GERMANS, de Bilbao.

VIGOR — JOVENTUT

Aixarop del professor **Girolamo** - El millor depuratiu i refrescant de la sang -
polvos i catxets **Pagliano** (de Florencia)
65 anys d'éxit creixent son sa millor recomanació
Exigíu sempre'l nom del professor **GIROLAMO**
Se ven en les principals farmacies i drogueries
Unics agents a Espanya: J. URIACH I COMPANYIA. — Moncada, número 20, Barcelona